

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Tähtsamad tegevused 2021/2022. õppeaasta

Sisukord

Üld- ja kutseharidus	5
Strateegilised eesmärgid: õpetajate järelkasv, toetav õppekeskkond, eesti keele oskus	5
Õpilaste ja õpetajate rahulolu püsib senisel tasemel	5
Õpilased kogusid lõpueksamitel vähem punkte kui varasematel aastatel	6
Õpihuvilaagrid jätkuvad sügisel	7
Eestikeelsed põhikoolid saavad toetust muu kodukeelega õppijate toetamiseks	7
Eesti keele lisaõpetaja programmiga liituvad uued õpetajad ja koolid	7
Keelekümblus laieneb nii koolides kui lasteaedades	8
Mitmekeelse õppijaskonnaga haridusasutustele pakutakse koolitusi	8
Uuendamisel on alushariduse seadus ja põhikooli ja gümnaasiumi õppekavad	8
Käivitub koolipsühholoogide kutseasta	9
Algab uus üldhariduskoolide kvaliteedikultuuri arendamise programm	9
Sügisel toimuvad tasemetööd	9
Eesti õpilased osalevad taas PISA uuringus	10
Uued riigigümnaasiumid alustavad Tabasalus ja Kuressaares, koolivõrgu korrastamine jätkub	10
Riik toetab haridustaristu ventilatsiooni uuendamist	10
Gümnasistidele valmisid uued valikkursused	11
IT Akadeemia loob kutseharidusele uut õppevara	11
Kutseõpet arendatakse Euroopa soovitude järgi	11
Rahvusvahelised haridusprojektid jätkuvad ka piirangute ajal	12
Õpetajaharidus	13
Õpetajaamet on üha populaarsem	13
Uuring: õpetajaametit väärtustatakse rohkem	13
Käivitatakse ülikoolidevaheline Õpetajate Akadeemia	14
Jätkuvad haridusjuhtide arenguprogrammid	15
Õpetajad ja tugispetsialistid saavad kandideerida riiklikele haridusstipendiumidele	15

Aasta parimad haridustöötajad selguvad Viljandis, aasta kooli tiitlile saab veel kandideerida	15
Lähtetoetust saab taotleda haridusportaalist edu.ee	15
Koolid saavad riigi toel asendus- ja abiõpetajaid värvata	16
Digipööre ja innovatsioon	17
Uued e-testid aitavad hinnata õpilaste teadmiste taset ja saada abi õppe individualiseerimisel	17
E-koolikott on teinud arenguhüppe ja muutunud kasutajale mugavamaks	17
Õppijad ja õpetajad saavad tuge digipädevuse arendamisel	18
Koolidel on üha nüüdisaegsem digitaristu	18
E-teenuse HarID kasutajate arv on aastaga pea kolmekordistunud	18
Koolid saavad ise sobivat digiõppevara valida	18
Valminud on uued digiõpikud erivajadusega õppijatele	19
Riigi täiendava toega jõuab koolidesse üle 2700 arvuti	19
Tehnoloogiakompassi lisandus koolidele mõeldud ülevaade distantsõppest	19
Progetiigri toetust sai üle saja kooli ja lasteaia	19
Õppeasutused saavad veel esitada projekte nutika õppevara loomiseks	20
Kõrgharidus	21
Ülikoolidega sõlmitakse uued halduslepingud	21
IT Akadeemia eeskujul luuakse uus tehnoloogiaprogramm	21
Luuakse uus Kristjan Jaagu programm	21
Kvalifikatsioonide tunnustamine muutub üha lihtsamaks	21
Algab uus üle-euroopaline üliõpilaselu uuring	22
Elukestev õpe	23
Mikrokvalifikatsioonid lisavad õpiteele paindlikkust	23
Koroonaviiruse levik on mõjutanud täiskasvanuhariduses osalemist	23
Vanemad saavad osaleda laste vaimset tervist toetavatel koolitustel	24
Valmimas on kolm uut OSKA analüüsi	24
Kestab täiskasvanute oskuste uuring PIAAC	24
Tasuta koolitused on suunatud koroonakriisi mõju leevendamisele	24
Koolitajat tasub hoolega valida, riik jätkab täienduskoolitusasutuste kvaliteedi hindamist	25
Erasmus+ saadab välismaale ka täiskasvanud õppijaid	25
Noored	26
Valitsus kiitis heaks noortevaldkonna arengukava	26
Tähelepanu all on annete märkamine ja arendamine	26
Uuring: noored hindavad noorsootöövõimalusi kõrgelt	27
Noorteuuringute andmebaas kolis haridusportali, valmisid uued noorteinfo materjalid	27
Uus projekt lõimib mitteformaalset haridust üldharidusega	27
Noorte ideid aitavad teostada Erasmus+ ja Euroopa Solidaarsuskorpuse programmid	27
Teadus	28
Uus arengukava seob teaduse tihedamalt ühiskonna ja majandusega	28
Doktoriõppe reform liigub edasi	29

Teadus- ja arendustegevuse korralduse seadus (TAKS) uueneb	29
Algab uus „Euroopa horisont“ jt teadus- ja arendustegevust rahastavad programmid	29
Soodustatakse töötajate liikumist teadusasutuste ja ettevõtlussektori vahel	30
Eesti saab ligipääsu maailmaklassi superarvutile	30
Keel	31
Kinnitamisel on keelevaldkonna arengukava	31
Eesti Keele Instituudi juures avati keeletehnoloogia kompetentsikeskus	31
Keeletehnoloogia vahendid jõuavad avalikkuseni	31
Algab täiskasvanute eesti keele õpet toetava Keelevärava loomine	32
Euroopa keeleõppe raamdokumendi sõsarköide pakub uut infot õppijaile ja õpetajatele	32
Õppeaasta 2021/2022 arvudes	33
Sissejuhatus	34
Õpilaste ja üliõpilaste näitajad	35
Õpetajate näitajad	39
Koolide arv ja suurus	41
Muutused üldhariduse koolivõrgus 2020/2021. ja 2021/2022. õppeaasta vahetumisel	42

Üld- ja kutseharidus

Strateegilised eesmärgid: õpetajate järelkasv, toetav õppekeskkond, eesti keele oskus

Riigikogus on arutamisel **haridusvaldkonna arengukava** aastani 2035, mille fookuses on õpetajate, tugispetsialistide ja kooli-juhtide järelkasvu tagamine ning nüüdisaegse õpikäsituse ja tiptasemel õppekavade süsteemne rakendamine. Olulisel kohal on tugiteenuste süsteemi edasiarendamine ning turvalise, kaasava ja liikumist soodustava õppekeskkonna loomine, mis toetab kõiki õppeprotsessis osalejaid. Erilist tähelepanu tuleb pöörata sellele, kuidas vähendada erialase hariduseta või aegunud oskustega inimeste osakaalu ning viia täiendus- ja ümberõppevõimalused paremini kooskõlla tööturu vajadustega. Üheks proovikiviks on tagada eesti keelest erineva emakeelega õppijate ja õpetajate piisav eesti keele oskus ning kujundada ühine kultuuri- ja väärtusruum.

Koostöös huvigruppidega on ette valmis-
tatud õpetajate järelkasvu tegevuskava, mis näeb ette nii esma- kui täiendusõppe muutmist paindlikumaks, et soodustada töö ja pere kõrvalt õppimist. Uute õpetajate leidmisel ja nende kutsekindluse tagamisel on väga tähtis arendada koolides

juhtimis- ja organisatsioonikultuuri, kujundada õpetaja karjäärimudel ja toetada veelgi enam alustavaid õpetajaid.

Koostamisel on eestikeelse hariduse tegevuskava, mis peaks jõudma valitsusse novembris. Koostöös Sotsiaalministeeriumiga kavandatakse erivajadustega laste tugisüsteemide korrastamist.

Õpilaste ja õpetajate rahulolu püsib senisel tasemel

Vaatamata kahele erilisele õppeaastale püsib õpilaste ja õpetajate rahulolu senisel tasemel. Üldhariduskoolide iga-aastase rahulolu- ja koolikeskkonna küsitluse esialgsed tulemused näitavad, et kooliga üle keskmise rahul olevate õpilaste osakaal on võrreldes eelmise aastaga 8. klassis jäänud samaks ja 11. klassis kasvanud. Kooliga üle keskmise on rahul 25% 8. klassi õpilastest ja 40% 11. klassi õpilastest. Õpetajate osakaal, kes on tööga üle keskmise rahul, on võrreldes eelmise mõõtmisega (2018) samal tasemel (84%).

2021. aastal lisati rahuloluküsitlustesse ka distantsõpet puudutavad küsimused. Küsitluses osales ligikaudu 26 000

õpilast, 9000 õpetajat ja 25 000 1.–9. klassi õpilaste lapsevanemat kokku 449 koolist. Andmekogumise periood kattus osaliselt üleriigiliselt kehtestatud distantsõppe perioodiga. Küsitluse lõpparuanne valmib oktoobris.

Enamik vastanutest leidsid, et nad tulid distantsõppel õppimisega iseseisvalt toime ja neil polnud raskusi õpitavast arusaamisega. Raskusi õpitavast arusaamisega oli igal viiendal õpilasel ja iseseisva õppimisega 10–15% õpilastel. Maakondade lõikes eristub Ida-Virumaa, kus oli rohkem õpilasi, kes kogesid raskusi (30%) ega tulnud toime iseseisva õppimisega (22%).

Võrreldes eelmise kevade distantsõppeperioodiga kasvas sel aastal juhendatud õppe ja vähenes iseseisva õppe maht. Aastaga on oluliselt kasvanud õpetajate digivahendite kasutamine. Eelmisel aastal viis igapäevaselt videotunde läbi iga kaheksas õpetaja, nüüd iga teine; digiõppevara kasutas igapäevaselt iga viies õpetaja, nüüd peaaegu iga kolmas. Kasvanud on õpetajate osakaal, kes kasutavad õppetöös ülesannete lahendamise veebirakendusi ja loovad digivahendite abil ise ülesandeid.

Murekohaks osutusid vaimse tervise näitajad, kusjuures vanemate klasside õpilased hindasid oma vaimset seisundit kehvemaks kui nooremad. Näiteks pinget tundis tihti või alati 43% 11. klassi, 33% 8. klassi ja 13% 4. klassi õpilastest. Kolmandik 11. klassi õpilastest tundis tihti, et kõigest on kõrini ja umbes iga kaheksas tundis seda kogu aeg.

Õpilased kogusid lõpueksamitel vähem punkte kui varasematel aastatel

Põhikooli lõpueksamite keskmised tulemused on 2021. aastal on madalamad kui 2019. aastal (2020. aastal põhikooli lõpueksameid ei korraldatud). Kohustuslikest eksamitest on sooritusprotsent vähenenud kõige enam matemaatikas – 2019. aastal saavutati

Eestis keskmiselt 72,95% võimalikest punktidest, 2021. aastal aga 55,92%. Eesti keele teise keelena eksamil saavutati 2019. aastal Eestis keskmiselt 69,12% ning 2021. aastal 64,72% võimalikest punktidest ning eesti keele eksamil 2019. aastal 75,3% ning 2021. aastal 68,67% võimalikest punktidest. Kõigi kolme eksami puhul on keskmine tulemus madalam 2016–2019 aastate keskmistest.

Valikeksamite puhul võõrkeeltest inglise keele kui kõige suurema sooritajate arvuga valikeksami keskmine tulemus 2019. aastaga võrreldes sisuliselt ei muutnud. Saksa keele eksami tulemus pisut tõusis ning prantsuse keele eksami tulemus pisut langes, kuid mõlemat eksamit sooritab iga-aastaselt väga vähe lõpetajaid. Vene keele ja vene keel võõrkeelena eksamite keskmised sooritusprotsendid on 2021. aastal pisut madalamad kui 2019. aastal.

Eksamitulemuste langus perioodil 2018–2021 võib tuleneda erinevatest teguritest, muuhulgas üleilmse pandeemiaga seotud muudatustest õppekorralduses. Samas ei võimalda tulemuste analüüs kindlalt eristada, kuivõrd on langus seotud õppekorralduslike muudatustega ja kuivõrd muude teguritega: näiteks ülesannete raskusastme erinevus aastate lõikes ja konkreetse aasta eksamisooritajate omadused (õpihuvi ja –motivatsioon jms). Mõnevõrra teistsugune oli tänavu ka hindamise korraldus – tunnistusele kanti õpilase tulemus protsendina maksimaalsest võimalikust tulemusest (tavapäraselt on arvestatud punktid ümber hindeks). Varasematel aastatel on analüüsid näidanud tulemustes hindamisefekti, kus õpetaja „otsib“ õpilaste eksamitöodes hindamisjuhendi raames võimalikke lisa hindepunkte, et näiteks „2“ ja „3“ hinde piiril olev õpilane saaks parema tulemuse.

Gümnaasiumi lõpus sooritatava eesti keele riigieksami keskmine tulemus on sel aastal 60,31 (2020. aastal 61,6, 2019. aastal 62). Eesti keele teise keelena eksami keskmine tulemus on 63,5 (2020. aastal 67,8, 2019. aastal 63,5). Kitsa matemaatika eksami keskmine tulemus on 43,17 ja laia matemaatika

eksami keskmine tulemus 49,83 (2020. aastal 36,4 ja ja 51 ning 2019. aastal 36,4 ja 51,1). Riigieksamite sooritamine ei olnud sel aastal gümnaasiumi lõpetamise tingimus.

Riigieksamite tulemused on pisut langenud, välja arvatud kitsa matemaatika puhul. Samas ei ole muutus suur ning tulemuste vähenemine on iseloomulik ka varasematele aastatele. Nagu põhikoolis, nii ka gümnaasiumi riigieksamite puhul võib muutus tulemustes olla tingitud mitmetest teguritest ning ühest seost distantsõppe mõjuga eksamitulemuste põhjal välja tuua ei saa. Arvestada tuleb, et 2020. ja 2021. aastal ei olnud riigieksamid gümnaasiumi lõpetamiseks kohustuslikud. Analüüs näitab, et eksamitest loobusid pigem mittestatsionaarses õppes õppijad ning õpilased, kellel ka lõpuhinne samas aines oli madalam. Selgemalt tuleb tendents esile, kui võrrelda matemaatika laia- ja kitsast eksamist loobujate hulka – laia- loobus ca 5% registreerunudest, kitsa valinutest 35%. Seega loobumise ühe põhjusena võib välja tuua, et kitsa matemaatika kursuse valinud õpilased nägid haridustee jätkamisel nõrgemat seost reaavaldkondadega. Laia matemaatika kursuse valinud õpilased jäid oma plaanidele kindlaks erakorralisele olukorrale vaatamata.

2021. aasta **põhikooli lõpueksamite** ja **riigieksamite** statistika ja analüüs.

Õpihuvilaagrid jätkuvad sügisel

Õpilaste motivatsiooni ja vaimse tervise turgutamiseks toimuvad õpihuvi-laagrid nii kooliaasta eel kui selle kestel. Ministeerium toetab 7,3 mln euroga kokku 517 õpihuvilaagrit, mis on mõeldud enam kui 63 tuhandele lapsele üle Eesti.

Laagrites pakutav on väga mitmekülgne – osalejad saavad tegeleda nii kunsti kui muusikaga, omandada põnevaid teadmisi loodusvaldkonnas, lihvida võõrkeeleoskusi, teha tutvust tehnoloogiaga, tantsida, proovida erinevaid spordialasid jne. Laagrites on

lõimitud erinevad valdkonnad, et pakkuda õpilastele mitmekülgsemaid tegevusi ja arendada oskusi, mis pole koroonakriisi aegses õppes piisavalt tähelepanu saanud.

Eestikeelsed põhikoolid saavad toetust muu kodukeelega õppijate toetamiseks

Algaval õppeaastal käivitub pilootprojekt, mille raames antakse toetust põhikoolidele, kus õpib vähemalt 10% mitte-eesti kodukeelega õpilasi (ja kokku vähemalt 8 muukeelset õpilast). Pilootprojektis osaleb 23 kooli ning toetuse kogusumma on ligi 0,5 mln eurot.

Ühe õpilase kohta antakse juurde 20% kehtiva pearaha summast ehk 330 eurot. Lisaraha on mõeldud täiendavate kontaktundide läbiviimiseks eesti õppekeelega põhikoolis muu kodukeelega õpilastele. Iga õpilane saab kuni 8-liikmelises rühmas kaks tundi tugiõpet nädalas terve õppeaasta vältel.

EHISE andmetel (seisuga 10.11.2020) õpib eesti õppekeelega põhihariduse statsionaarses õppevormis üle viie tuhande õpilase, kelle emakeel ei ole eesti keel.

Eesti keele lisaõpetaja programmiga liituvad uued õpetajad ja koolid

Algaval õppeaastal laieneb professionaalse eestikeelse õpetaja programm, mis on juba toonud vene õppekeelega lasteaedadesse ja koolidesse paarsada lisaõpetajat. Tänavu sügisest tegutseb 153 lisaõpetajat lasteaedade rühmades ja 43 õpetajat 1. kooliastmes.

Pilootprojekti „Professionaalne eestikeelne õpetaja vene õppekeelega lasteaiarühmas“ lisandub sel sügisel 50 uut õpetajat. Koostöös Tallinna Ülikooliga 2018/2019. õppeaastast käivitatud projekti eesmärk on tagada rühmas kvaliteetne eestikeelne õpe alates lapse 3-aastaseks saamisest.

Alusharidusest alguse saanud projekt laienes 2020/2021. õppeaastast põhikooli, kus pilootprojektis „Professionaalne eestikeelne õpetaja põhikoolis“ alustanud 22 õpetajale lisandub tänavu sügisel 21 õpetajat. Projekti raames koolitatakse ka haridusasutuste juhte ja tugimeeskondi.

Eesti keele lisaõpetaja projekt on suunatud keeleõppe kvaliteedi (õpetajate professionaalsus, õppevahendid, koolitus, rakendusühtsus) tagamisele. Projekti fookuses on kvaliteetse keeleõppe tagamine ja erinevate keeleõppemudelite piloteerimine. Plaani kohaselt jõuab projektis osalevate muu kodukeelega õpilaste eesti keele oskus 3. klassi lõpuks A2-tasemele, seejuures pööratakse tähelepanu mitmekeelses klassis iga lapse arengu toetamisele. Samal ajal arendatakse nii eesti kui ka muu kodukeelega õpilaste emakeeleoskust.

Keelekümbelus laieneb nii koolides kui lasteaedades

Keelekümbelusprogrammis osaleb üle 70 lasteaia ja 35 kooli. Kevadel avaldas kuus haridusasutust soovi programmiga ühineda või selle raames laieneda.

Keelekümbelusega soovivad esmakordselt alustada üks kool Harjumaal ja üks Ida-Virumaal. Kaks Ida-Viru keelekümbeluskooli on rakendamas uut mudelit, avades lisaks hilisele keelekümbelusele, mis algab 5. klassist, ka varase keelekümbeluse klassid. Kahesuunalise keelekümbeluse rühm avatakse ühes Tartu lasteaias ja üks Pärnu lasteaed liitub keelekümbelusprogrammi, avades kahesuunalise ja osalise keelekümbeluse rühmad.

Lisaks kavandatakse uuel õppeaastal nii koolide kui lasteaedade õpetajatele keelekümbelusprogrammi metoodikakoolitusi. Koolitustel on võimalik osaleda kõigil lõimitud aine- ja keeleõppes huvituvatel õpetajatel.

Uue õppeaasta alguseks valmib ka põnev õppekava koolituseks, mis lõimib digivahendite

õppes kasutamise ja eesti keele õpetamise oskusi. Lasteaedade eesti keele kui teise keele metoodikakeskused Tallinnas, Tartus, Narvas ja Kohtla-Järvel pakuvad õpetajatele koolitusi, üritusi ja praktikult-praktikule õppimisvõimalust eesti keele ja eesti keeles õpetamise ajakohastamiseks.

Mitmekeelse õppijaskonnaga haridusasutustele pakutakse koolitusi

Õppijaskonna mitmekesisustumine toob eesti keelsetele haridusasutustele uusi arenguvajadusi ning nende toetamiseks valmib pilootkoolituse õppekava „Mitmekeelse haridusasutuse õpikeskkonna kujundamine“. Koolituse eesmärk on suurendada asutuste enesehindamise võimekust ning arendada õppeasutustes valmisolekut kujundada kultuuritundlikku ja õppijate mitmekesisust arvestavat õppekeskkonda. Koolituse aluseks on RITA-Ränne projekti käigus valminud raamistik-enesehindamismudel ning Eesti koolide ja omavalitsuste juhtumikäsitlused.

Täiendavat eesti keele õpet võimaldatakse ka kutseõppuritele. Sügisel pakutakse kutsekeskhariduse õppekavadele sisseastujatele eesti keele intensiivkursusi 8 kutseõppeasutuses kokku vähemalt 1500 õppijale.

Uuendamisel on alushariduse seadus ja põhikooli ja gümnaasiumi õppekavad

Koostatav uus alushariduse seadus väärtustab alushariduse kättesaadavust ja iga lapse arengu toetamist. Lapsed omandavad eesti keele oskuse, mis on vajalik põhihariduse saamiseks. Seaduse rakendamiseks töötatakse välja lapse arengu hindamisvahend, mis on abiks õpetajale lapse individuaalsel toetamisel. Sarnaselt põhikooliga tagatakse lastele vajadusel üldine, tõhustatud ja eritugi. Lasteaia pidajatele võimaldatakse rohkem paindlikkust lasteaia rühmade moodustamisel.

Lasteaia töökorraldus muudetakse lapsekesksemaks läbi juhtimiskvaliteedi tõusu ja pädevate õpetajate ning abiõpetajate koostöö. Koos alushariduse seadusega ajakohastatakse alushariduse riiklikku õppekava ning õpi- ja kasvukeskkonna nõudeid.

Aasta lõpuks esitatakse valitsusele ettepanekud ja analüüs põhikooli ja gümnaasiumi riiklike õppekavade arendamiseks. Distsantsõppe perioodil on muutunud oluliseks see, kuidas praegust kehalist kasvatust kujundada ümber nüüdisaegseks ja õppija arengut toetavaks liikumisõpetuseks.

Käivitub koolipsühholoogide kutseaasta

Algavast õppeaastast käivituva kutseaasta eesmärk on koolipsühholoogi kutseoskuste omandamine ja täiendamine magistriõpingute järgselt.

Koolipsühholoogidel on oluline roll õpilase vaimse tervisega seotud probleemide ennetamisel ja nõustamisel nendega toimetulekul. Lisaks kraadiõpingute käigus saadud erialastele teadmistele võimaldab kutseaasta omandada rakenduslikel kursustel ja juhendatud praktika käigus oskusi, mis on vajalikud koolipsühholoogi tööülesannete kvaliteetseks täitmiseks. Koolipsühholoogide kutseaastat korraldab Tallinna Ülikool koostöös Tartu Ülikooliga.

Algab uus üldhariduskoolide kvaliteedikultuuri arendamise programm

Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri (EKKA) eestvedamisel käivitub septembris uus programm üldhariduskoolide kvaliteedikultuuri arendamiseks. Juhtprojekt aitab kuues Eesti üldhariduskoolis luua õppija arengut soodustavat õppimis- ja õpetamiskultuuri. Suurendatakse koolide võimekust liikuda tõenduspõhise ja

koostöise muutuste juhtimise suunas ning kogutakse tagasisidet, millised sekkumisoologikad on koolide toetamisel kõige tõhusamad. Koostöös Tallinna Ülikooliga toetavad koolide arengut eduka juhtimiskogemusega mentorid, kes jagavad nüüdisaegse õpikäsituse põhimõtteid ja väärtustavad kooli, kooli pidaja ja kogukonna koosloomet.

Sügisel toimuvad tasemetööd

Tänavu sügisel toimuvad I ja II kooliastme tasemetööd eesti keeles, eesti keeles teise keelena, vene keeles emakeelena, matemaatikas ja loodusõpetuses ning II kooliastmes inglise ja saksa keeles.

Tasemetöö on riiklikult väljatöötatud hindamisvahend õpilase aine- ja ainevaldkonnapädevuste ning edasiste õppimisvajaduste selgitamiseks. Tulemused on õpetajale abi- ja töövahendiks, kuidas õppimist just õpilase vajadusi arvestades suunata, eesmärgistada ja korraldada. Tasemetöö tulemuse kohta antakse õpetajale ja õpilasele kirjeldav tagasiside. Tasemetööde hinnatud alateemade kirjelduses tuuakse välja nii need tulemused, mis õpilane on juba hästi saavutanud, kui ka need, millega algaval õppeaastal tööd edasi teha. Tagasiside annab infot edasiste õpivajaduste ja võimalike õpilünkade kohta. Tasemetöö tulemused muutuvad õppimist toetavaks juhul, kui õpetaja ja kool neid oma õppetegevuse taustal analüüsivad ja edasises õppetöös arvesse võtavad.

Koolidel on võimalus tasemetöö sooritada lisaks riikliku valimi koosseisusele ka valimi väliselt ning planeerida tasemetööde sooritamise, lähtudes kooli enese- ja sisehindamise eesmärkidest. Tasemetöö tegemiseks on võimalus **valida mitme päeva vahel**.

Tasemetööde valimite koostamisel lähtutakse EHISe andmetest, mistõttu on väga oluline, et õppeasutused uuendaksid õpilaste andmed EHISes tähtaegselt, s.o hiljemalt 10. septembriks.

Eesti õpilased osalevad taas PISA uuringus

Aprillis ja mais osaleb Eesti rahvusvahelises uuringus PISA 2022, mille peamine fookus on matemaatika. Valimis on 15-aastased õpilased enam kui 200 Eesti üldhariduskoolist. Koolide valim selgub 2021. aasta lõpuks.

Uued riigigümnaasiumid alustavad Tabasalus ja Kuressaares, koolivõrgu korrastamine jätkub

1. septembril alustavad õppetegevust kaks uut riigigümnaasiumit: Tabasalu Gümnaasium Harku vallas ja Saaremaa Gümnaasium Kuressaares. Koolijuht Grete-Stina Haaristo eestvedamisel hakkab Tabasalu Gümnaasium õpet pakkuma 360 õpilasele. Saaremaa Gümnaasiumis, mille juhiks on Ivo Visak, on õppekohti 540 õpilasele.

Paide Gümnaasium saab endale 2021/2022. õppeaastal uue õppekeskkonna ajaloo- lises Posti tänava koolimajas.

Jätkuvad tegevused kaheksa uue kooli käivitamiseks. 2022. aasta sügisel alustavad Rakvere riigigümnaasium, Saue riigigümnaasium (Laagri Gümnaasium) ning Tallinna Muusika- ja Balletikool (ühendatud Tallinna Balletikool, Tallinna Muusikakeskkool ja Georg Otsa nimeline Tallinna Muusikakool).

2023. aastal alustavad Tallinna Pelgulinna riigigümnaasium, Tallinna Tõnismäe riigigümnaasium, Tallinna Mustamäe riigigümnaasium, Rae gümnaasium ning kaks gümnaasiumit Narvas. Tallinna, Saue ja Rakvere koolide puhul on koolijuhid leitud ja algab koolimeeskonna komplekteerimine. Rae ja Narva gümnaasiumide juhtide konkursid kuulutatakse välja sügisel.

Tänavu 1. septembrist võtab ministeerium Narva linnalt üle Narva Eesti Gümnaasiumi pidamise. Paari aasta jooksul kujundatakse Narvas Kraavi tänava kinnistul hariduslinnak,

mis loob võimaluse õppida eesti keeles erinevates koolides ja metoodika järgi alatest lasteaiast kuni gümnaasiumi lõpuni. Seoses ehitustöödega loodavas hariduslinnakus kolib Narva Eesti Gümnaasium uue õppeaasta esimesel poolel asenduspindadele.

Koos Eesti Linnade ja Valdade Liiduga jätkub koolivõrgu korrastamise tegevuskava koostamine ja rakendamine. Valminud on omavalitsustele mõeldud [juhendmaterjal](#).

2021/2022. õppeaasta jooksul valmivad riigi toel Puka Kooli, Haapsalu Linna Algkooli ja Võru Järve Kooli uuenenud õppehooned.

Riik toetab haridustaristu ventilatsiooni uuendamist

HTM valmistab ette uut toetusmeedet, et aidata kohalikke omavalitsusi üldhariduskoolide ventilatsioonisüsteemide väljaehitamisel. Esimeses voorus vähemalt 15 mln euro suurust rahasüsti kavandatakse nn CO₂ vahenditest. Esmajärjekorras on plaanis toetada suurema õpilaste arvuga koole. Esimene taotlusvoor avaneb sel sügisel.

Lisaeelarvega suunas riik 2021. aastal kohalikele omavalitsustele 30 miljonit eurot soovitusel kasutada seda eelkõige haridusasutuste õhukvaliteedi parandamiseks. HTM on saanud toetuse kasutamise kohta tagasisidet 47 omavalitsusest – rohkem kui pooled (53,2%) vastasid, et nad panustavad toetusest haridusasutuste ventilatsiooni parandamisele. Pea neljandik (23,4%) omavalitsusi kasutavad toetust muul otstarbel, ülejäänud ei olnud veel kindlat seisukohta võtnud.

Tulevikku silmas pidades kutsub ministeerium koolipidajaid üles koos teadlastega koostama pikaajalist kava kogu haridustaristu ning eriti ventilatsiooni viimiseks nõuetele vastavaks. Hea ventilatsioon on tõhus abinõu viiruste leviku tõkestamisel, lisaks soodustab ruumi madal CO₂ tase õppimisvõimet.

Kevadel ja suvel kogus ministeerium täiendavaid andmeid koolide ventilatsioonisüsteemide kohta. Munitsipaal- ja eraüldhariduskoolide vaates hõlmab valim 670 hoonet. Neist 56%-s klassiruumidega hoonetest on klassiruumides mehaaniline ventilatsioon, 37%-s on loomulik ventilatsioon, 1% hoonetest on hetkel renoveerimisel ja 6% hoonete puhul veel täpsustatakse reaalset kasutust õppetöös.

Paljudes hoonetes, kus klassiruumides on loomulik ventilatsioon, on hoone muus osas mehaaniline ventilatsioon olemas: 54% sellistes hoonetes on sööklas mehaaniline ventilatsioon, 41% hoonetest võimlas ja 4% koridorides/garderoobides.

Kõige kehvem on klassiruumide ventilatsiooniga olukord Ida-Virumaal ning Põlvamaal, kus ligi 60%-s hoonetest on klassiruumides loomulik ventilatsioon. Kõige parem on olukord Harjumaal, kus klassiruumidega hoonetest ca neljandikus on klassiruumides loomulik ventilatsioon.

Üle 110 000 munitsipaal- ja eraüldhariduskooli õpilase (ehk ca 70%) õpib koolihoones, kus klassiruumis on mehaaniline ventilatsioon. 74%-s mehaanilise ventilatsiooniga hoonetest töötab ventilatsioon täisvõimsusel ning peaaegu pooltes hoonetes töötab mehaaniline ventilatsioon ööpäevaringselt. Klassiruumides saab aknaid avada 96%-s klassiruumidega hoonetest.

Gümnasistidele valmisid uued valikkursused

Harno eestvedamisel on valminud **11 kutseõppega seonduvat valikkursust**, mis aitavad gümnaasiumidel muuta teoreetilist õpet vaheldusrikkamaks ja praktilisemaks. Valikud võimaldavad noortel omandada teadmisi, oskusi ja hoiakuid, et leida endale huvitav ja võimetekohane tegevusvaldkond haridustee jätkamisel või tööturule sisenemisel.

Rahandusministeeriumi eestvedamisel on valminud **rahatarkuse e-kursus** gümnaasiumiastmele, mille eesmärk on õpetada noori rahasjades mõistlikke otsuseid tegema. Kursust saab õppija läbida endale sobival ajal, veebi vahendusel on tagatud ka õpetajate tugi.

IT Akadeemia loob kutseharidusele uut õppevara

IT Akadeemia programmi raames käivitatud kutsehariduse pilootprogramm aitab kaasa IT-kutsekeskhariduse edendamisele, et õppima asumine oleks atraktiivne, õppekavad ja õppetöö kvaliteetne ning õppijad suunduksid pärast lõpetamist nii tööjõuturule kui ka edasi õppima kõrghariduses. Esimesena valmivad digimaterjalid tarkvaraarendaja õppekava neljale moodulile: IT valdkonna alusteadmised, programmeerimise alused, hajusrakenduste alused ning programmeerimine II. Õppematerjalide loomisse on kaasatud ülikoolid.

Kutseõpet arendatakse Euroopa soovitude järgi

Kutsehariduse edendamiseks ja selle mõju suurendamiseks haridussüsteemis ning elukestvas õppes koostatakse 2022. aasta esimeses pooles **Euroopa Nõukogu soovitudest** lähtuv siseriiklik tegevuskava. See näeb ette tegevused kutseõppe sisu jätkuvas kaasajastamiseks, digitaliseerimiseks, õppe paindlikkuse ja praktilisuse suurendamiseks, sh õpipoisiõppe laiendamiseks. Uute suundadena lisanduvad kutseõppe sidumine innovatsiooni ja rohemajanduse arengutega ning tippkeskuste arendamine. Suvel moodustati Eestis kutsehariduse ekspertide kogu, mis nõustab kutseõppeasutusi ja toetab neid EL-i algatuste rakendamisel ning osaleb Euroopa võrgustiku koostöös.

Rahvusvahelised haridusprojektid jätkuvad ka piirangute ajal

2021. aastal käivitunud uus Erasmus+ programmiperiood pakub üldhariduses rohkelt enesetäienduse võimalusi, sügisel toimuvad mitmed lisataotlusvoorud. Oluliseks uuenduseks on õpilaste individuaalsed õpiränded, mille projekte saavad algatada koolid ning mis võimaldavad gümnasistidel 1–12 kuud omandada haridust välisriigis. Teine tähelepanuväärne võimalus uues programmis on lõimitud õpiränne, mis võimaldab omandada rahvusvahelist kogemust ka kodust lahkumata ning teha osad tegevused virtuaalselt.

Üldhariduse väikeprojektide tähtaeg on 3. novembril. Tõenäoliselt tuleb sügisel lisavoor ka haridusvaldkonna suuremahulistele koostööprojektidele. 5. oktoobril toimub lisavoor haridusvaldkonna õpirännetele, millega saavad välismaal end täiendada õpetajad, õpilased, koolitajad jt. Projekte, mis keskenduvad keeleõppe uuendamisele ja keelelikultuurilise kogemuse vahendamisele, tunnustatakse Euroopa Keeleõppe tunnuskirjaga.

Erasmus+ programmi toetust saavad taotleda kõik avaliku või erasektori asutused, kes tegutsevad haridus-, koolitus-, noorte- ja spordivaldkonnas.

Õpetajaharidus

Õpetajaamet on üha populaarsem

Tallinna ja Tartu ülikoolide vastuvõtustatistika näitab, et huvi õpetajakoolituse ja kasvatusteaduste erialade vastu kasvab jätkuvalt. Kõige populaarsem on koolieelse lasteasutuse õpetaja õppekava, mille bakalaureuseõppesse esitati Tallinna Ülikoolis 554 avaldust (erinevad õppevormid kokku; aasta tagasi 411 avaldust) ja Tartu Ülikoolis 740 (erinevad õppevormid kokku, aasta tagasi 537 avaldust). Sisseastujate huvi on eriti kasvanud just mitmekeelses õppekeskkonnas õpetamise eriala vastu.

Tõusutrendis on klassiõpetajaks soovijate arv ning järjest enam koguvad populaarsust erialad, mis võimaldavad tulevasel õpetajal ise kujundada oma ametiprofiili, valides endale sobilike ainete kombinatsiooni. Näiteks humanitaar- ja sotsiaالainete õpetamise vastu põhikoolis tundis Tartu Ülikoolis huvi 188 avalduse esitajat (117 avaldust enam kui aasta tagasi) ja loodus- ja reaالainete õpetamise vastu 59 (mullu 49 avaldust). Tallinna Ülikooli pedagoogika erialale kandideeris 181 (mullu 148) õpetajaks soovijat. Ka see on eriala, mille puhul spetsialiseerumise valik tehakse alles pärast õpingute alustamist ning valdkondadega lähemat tutvumist. Esimene eriala valitakse bakalaureuseõppes

ning teine magistriõppes. Enamikul erialadel on võimalik õppida sessioonõppes, mis loob ka töötavatele õpetajatele ja õpetajaks soovijatele paindlikud võimalused.

Huvi on kasvanud ka õpetaja tööd toetavate erialade vastu. Eelmise aastaga võrreldes on oluliselt enam avaldusi laekunud nii sotsiaalpedagoogika, eripedagoogika kui haridustehnoloogika erialale. Silma paistab ka töötavate õpetajate soov enda eripedagoogilisi kompetentse täiendada. Tartu Ülikoolis sel aastal esmakordselt avatud kaasava hariduse magistriõppe õppekava 25 kohale kandideeris koguni 61 õpetajat. Eriala lõpetajad saavad vanemõpetaja kutse.

Positiivseid trende on märgata ka hariduse juhtimise valdkonnas. Tallinna Ülikooli hariduse juhtimise magistriõppe 20 kohale esitati sel aastal 101 avaldust ja Tartu Ülikooli haridusinnovatsiooni õppekava 30 kohale 142 avaldust.

Uuring: õpetajaametit väärtustatakse rohkem

Valmimas on uuring „Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus“, mille tulemused näitavad, et võrreldes 2016. aastaga väärtustatakse

õpetajaametit ühiskonnas oluliselt enam. Õpetajate maine on kõige kõrgem 35–50-aastaste Eesti elanike seas, mõnevõrra madalamalt hindavad seda õpilased ning tudengid ning kõige madalamalt sarnaselt 2016. aastale õpetajad ise.

Õpetajaameti mainet peab väga heaks või heaks kaks kolmandikku 35–50-aastasest elanikkonnast, samas kui negatiivsena näeb seda vaid 6%. Õpetajatest peab õpetajaameti mainet väga heaks või heaks ligi 40% ning negatiivse hinnangu annab sellele viiendik. 2016. aastal olid 5-palli skaalal väärtuste sõnastused veidi erinevad – hinnangu „suurepärase“ andis siis 4%, „väga hea“ kümnendik, nii „hea“ kui „rahuldava“ kolmandik ja „halva“ 15% õpetajatest.

Kui õpetajad peaks seisma täna uuesti ametivaliku ees, otsustaks ligi neljandik neist kindlasti uuesti õpetajaameti kasuks ning üle 40% valiks samuti pigem õpetajaameti. Pigem ei valiks sama ametit viiendik ning kindlasti mitte 5% tänastest õpetajatest. Kümnendik ei osanud teemale hinnangut anda. Võrreldes 2016. aastaga on toimunud positiivne muutus – pigem või kindlasti uuesti õpetajaameti kasuks otsustajate osakaal on kümnendiku võrra kasvanud ning pigem või kindlasti seda ametit mitte valijate osakaal on samavõrra langenud.

Kui 2016. aastal soovis tulevikus pigem või kindlasti õpetajana töötada vaid 16% õpilastest, siis 2021. aastal on see soov ligi 30% õpilastest. Tulevikus pigem või kindlasti õpetajana töötada sooviks ligi 40% üliõpilastest, mis pole võrreldes 2016. aastaga muutunud.

Kõigi sihtrühmade seas on levinud senisest enam hoiak, et õpetajaameti atraktiivsust saab tõsta alustavale õpetajale pakutava toe näol, näiteks mentori, juhendaja või ka rahalise toetuse läbi. Veebiküsitluse viis läbi Eesti Uuringukeskus OÜ tänavu aprillist juunini.

Käivitatakse ülikoolidevaheline Õpetajate Akadeemia

Tartu Ülikool ja Tallinna Ülikool on teinud ministeeriumile ettepaneku käivitada ülikoolidevaheline Õpetajate Akadeemia, et kindlustada õpetajate järelkasvu ning kasvatada ülikoolide võimekust õpetajate ja haridusjuhtide koolitamisel, samuti kõrghariduse teadustööks haridusteaduste valdkonnas.

Algatusena toetatakse ülikoolide õppekavade ja õppeprotsessi paindlikumaks muutmisel, et kõige suurema järelkasvu vajadusega valdkondades kasvaks oluliselt õppima asuvate õpetajakoolituse üliõpilaste arv, sh nii kvalifikatsioonita juba töötavad õpetajad kui seni muudel elualadel töötanud erineva taustaga või gümnaasiumi- või bakalaureuseõppe hiljuti lõpetanud inimesed. Fookus on LTT valdkonna õpetajatel. Õpet soovitakse muuta senisest enam töökohapõhiseks ja personaliseerida. Kavas on tugevdada olemasolevaid või arendada välja uusi uurimisrühmasid, fookusega ainedidaktikatel, haridusjuhtimisel ja -innovatsioonil, kaasaval haridusel ning mitmekultuurilises ja -keelses keskkonnas õpetamisel.

Õpetajate Akadeemia toel peaks suurenema ülikoolides LTT valdkonna õpetajakoolituse õppekavade konkursid, vastuvõetute ja lõpetajate arvud ning koolidesse tööle minejate osakaal, samas vähenema katkestajate osakaal. Ülikoolid saavad kasvatada oma võimekust õpetajate ja haridusjuhtide professionaalse arengu toetamisel ning haridusvaldkonna väljakutsete lahendamisel koos partneritega avalikust ja erasektorist.

Riik on toetanud haridusteaduste valdkonna arendamist ning õpetajaõppe pakkumist tõukefondide meetmest „Tänapäevase õpikäsituse rakendamine ning kompetentsikeskuste arendamine Tallinna Ülikoolis ja Tartu Ülikoolis“ 5 mln euro ulatuses. Tõukefondide uuel, 2021–2027 perioodil on kavas jätkata seniste kompetentsikeskuste edasiarendamist ning toetada Õpetajate Akadeemia tegevusi.

Jätkuvad haridusjuhtide arenguprogrammid

Jätkatakse juhtidele suunatud arenguprogrammide läbiviimisega. Juba seitsmendat aastat alustavad augustis oma õpiteed alustavad koolijuhid, kellele on aastasel teekonnal toeks kogenud koolijuhist mentorid. Alustavate koolijuhtide arenguprogramm on osalejate jaoks heaks kasvukeskkonnaks ning aluseks professionaalse võrgustiku kujunemisel. Programmil on ligi 100 vilistlast.

Lisaks alustab septembris koolijuhtide järelkasvu programmi neljas lend. Praeguseks on programmil 30 lõpetajat, kellest kümme töötab koolijuhina ning ülejäänud peamiselt haridusvaldkonnas.

Koolijuhtide läbipõlemise ennetamiseks pandeemia mõjudega toimetulekul pakutakse alates sügisest coach'i kasutamise võimalust.

Haridusnimeste koostöö soodustamiseks toetatakse ka haridusühenduste juhte. Nende arenguprogrammis keskendutakse haridusühenduste strateegilise juhtimise, organisatsiooni tegevusvõimekuse ning koostöö ja kaasamise parendamisele. Sügisel alustab õpiteed järjekordne haridusühenduste meeskondadest koosnev lend.

Juurde on oodata ka särasilmseid ja professionaalseid haridusvaldkonna kõneisikuid, kes valiti konkursil „Õpetaja – hariduse kõneisik“.

Õpetajad ja tugispetsialistid saavad kandideerida riiklikele haridusstipendiumidele

Septembris kuulutatakse neljandat korda välja riiklike haridusstipendiumide konkurss. Taotlusi võivad esitada koolieelsete lasteasutuste, üldhariduskoolide ja kutseõppeasutuste õpetajad ja tugispetsialistid. Stipendiumi suurus on kuni 11 000 eurot, see on mõeldud kasutamiseks 2022. aastal ning selle maksimaalseks kasutusajaks on kuus kuud.

Stipendiumi määramisel võetakse aluseks haridusvaldkonna prioriteetsed teemad, taotleja töökäik ning valmisolek arendada oma kutsealast kompetentsi, vastavus kvalifikatsiooni-nõuetele ja stipendiumi toel loodava rakendatavus haridussüsteemis laiemalt. Stipendiumit võib kasutada näiteks õppetöös ja praktilal osalemiseks, õppematerjalide koostamiseks, enesetäiendamiseks välisriigis jm.

Aasta parimad haridustöötajad selguvad Viljandis, aasta kooli tiitlile saab veel kandideerida

2021. aasta õpetaja gala toimub Viljandis Ugala teatris 2. oktoobril. Galal antakse üle kümme aastapreemiat ja kuni kolm elutööpreemiat. Kokku esitati tänavusele aasta õpetaja konkursile üle 1500 kandidaadi.

Käimas on aasta kool 2021 konkurss, kandideerida saab 26. septembrini. Konkurss annab võimaluse tuua esile Eesti koolide positiivseid omadusi – erilist ja innovaatilist õpikeskkonda, põnevaid õpetajaid, aktiivseid õpilasi, meeldivat suhtluskeskonda või muud, mida koolipere ise oluliseks peab. Aasta kool on osa aasta õpetaja konkursist, mille eesmärk on esile tõsta haridustöötajaid ja hariduse toetajaid.

Erasmus+ programm tunnustab õpetajaid innovatiivsete õpetamisviiside eest, kandideerida saavad edukalt lõppenud Erasmus+ õpirände- ja koostööprojektid. 2021. aasta võitjad selguvad septembris ja üle-euroopaline virtuaalne tunnustamisüritus toimub 20. oktoobril.

Lähtetoetust saab taotleda haridusportaalist edu.ee

Jätkub lähtetoetuse maksmine esimest korda tööle asuvatele õpetajatele ja tugispetsialistidele. Taotluse saab esitada erialaste õpingute lõpetamise ning tööleasumise järel. Toetus on 12 783 eurot ja see makstakse välja ühe summana. Toetus on tulumaksustatav. Lähtetoetuse saamisel võtab

õpetaja või tugispetsialist endale kohustuse töötada oma ametikohal vastavalt nõuetele viis aastat. Taotlusi lähtetoetuse saamiseks võtab vastu Harno, taotluskeskkond asub haridusportaalil edu.ee.

Koolid saavad riigi toel asendus- ja abiõpetajaid värvata

Ministeerium sõlmis aasta lõpuni lepingud Tallinna Ülikooli, Tartu Ülikooli ning MTÜga ASÕP, et toetada koole ning lasteaedu vajaduse tekkimisel abi- ja asendusõpetajatega. Ülikoolidest tulevad koolidele ja lasteaedadele abiõpetajatena appi vabatahtlikult soovi avaldanud õpetajakoolituse ning teiste ettevalmistuselt sobivate erialade tudengid. ASÕP aitab kokku viia koolid ja endale sobiliku koormusega õpetajana panustada soovivad kõrgharidusega inimesed. Kevadel abistasid üliõpilased koole ning lasteaedu 3721 tunni ulatuses ning ASÕPi abil viidi läbi ligi 2400 asendustundi.

Digipööre ja innovatsioon

Uued e-testid aitavad hinnata õpilaste teadmiste taset ja saada abi õppe individualiseerimisel

Lisaks tasemetöödele on koolidel võimalik kasutada uusi elektroonseid aineteste, et hinnata õppeaasta alguses õpilaste **lähtetaset** erinevates õppeainetes. Koolidele suunatud uue hindamisvahendi eesmärk on toetada õppetöö asjakohasust ja individualiseerimist. Juba kahte õppeaastat mõjutanud koroonakriisi taustal on oluline põhjalikumalt jälgida õpilaste taset ja märgata sekkumisvajadusi. Uute e-testide kasutamine on koolidele vabatahtlik.

Õppeaasta alguses pakutakse võimalust hinnata õpilaste lähtetaset kahes õppeaines: matemaatikas ja eesti keeles teise keelena. Matemaatikas saab hinnata õpilaste teadmisi 5., 8. ja 9. ja 10. klassis. Eesti keeles teise keelena saab uute testide kasutamist proovida 5. ja 8. klassis. Testide väljatöötamine jätkub sügisel ja järgmisel aastal.

Kõik uued lähtetaseme testid on kättesaadavad eksamite infosüsteemis EIS. Tagasisides antakse infot õppeteemade/

osaoskuste kaupa, et täpsemalt kaardistada võimalikke lünki õpitulemustes.

Algaval õppeaastal on võimalik õpilaste õpi- ja suhtluspädevust hinnata e-testidega ka 8. klassides. Valminud on uued **üldpädevuste e-testid** eesti ja vene keeles 8. klassidele. Seni oli üldpädevusi võimalik hinnata sarnaselt 3. ja 6. klassis. Õpetaja saab valida, millal ja milliseid õpilasi testida. Tulemused hinnatakse automaatselt ning tagasiside esitatakse EIS-is nii õpetajale kui õpilastele kohe pärast testimise lõppu.

Vaata ka: **e-hindamisvahendid õppeasutustele** ning **e-ülesannete kogud ja diagnostilised testid**.

E-koolikott on teinud arenguhüppe ja muutunud kasutajale mugavamaks

Riiklik digiõppematerjalide keskkond E-koolikott on arendatud uuele tasemele ning muutunud senisest palju käepärasemaks töövahendiks. E-koolikotis on tasuta kättesaadav suur hulk nii alus-, üld-, kesk-,

kutse- kui ka huvihariduse ja noorsoo- töö digiõppevara, mis on jätkuvalt tasuta kasutamiseks nii õpetajatele, õpilastele, lapsevanematele kui teistele huvilistele.

Värskenduskuuri käigus on paranenud E-kooli- koti otsinguvaade ja disain ning lihtsustunud õppematerjalide loomine. Otsinguvaatesse on lisatud uus filtreerimise võimalus ja juurde on toodud materjale iseloomustavad andmed (erivajadused, keelekümbelus jne). Õppe- materjale saab lisada sisuloo keskkonnast sisuloo.e-koolikott.ee otse e-koolikotti.

Harno näidismaterjal on loodud TLÜ koostatud gümnaasiumi ajaloo materjali põhjal. Küsi- mused ja ettepanekud on oodatud aadressil E-koolikott@harno.ee.

Õppijad ja õpetajad saavad tuge digipädevuse arendamisel

Sügisel alustab viies Eesti koolis poole- aastane ja distantsõppe kogemustele tugi- nedes uuendatud **Digikiirendi** programm, et julgustada ja ergutada digitehnoloogia süsteemset kasutamist kooli juhtimises ja õppetöös. Programm arendab koolipere digi- pädevust ning aitab juurutada uut õpikäsitust ja -meetodeid õppetöösse. Programmis on juba osalenud 60 kooli ning nende koge- muste põhjal on valminud **kogumik**.

Veebilehelt digipadevus.ee leiab lisaks digipädevusi põhjalikult kirjeldavatele mudelitele veel tööriistu õpetaja töö lihtsus- tamiseks. Harno korraldab õpetajatele **koolitusi digipädevuse arendamiseks**.

Digipädevus on suutlikkus lahendada probleeme digitehnoloogia abil. Põhikooli ja gümnaasiumi riiklikes õppekavades on see kirjas ühe üldpädevusena, mida tuleb arendada õppijas ainetundidesse lõimituna. Digipädevuse arendamist eeldab ka õpetaja kutsestandard.

Koolidel on üha nüüdisaegsem digitaristu

Digitaristu nüüdisajastamise programmi teise etapiga saavad 2022. aasta lõpuks stabiilse ja kiire internetiühenduse enam kui 170 üldhariduskooli ja kutseõppeasutust. Kaasajastamise käigus saavad koolid koht- võrgud, mille sisemine andmeedastuse kiirus on vähemalt 1 Gbit/sekundis ning Wifi-ühendus katab kõik klassiruumid.

E-teenuse HarID kasutajate arv on aastaga pea kolmekordistunud

Üle 60 000 kasutajaga HarIDiga on liitunud juba 37 kooli. HarID teeb koolielu palju muga- vaks, kuna annab võimaluse ühe kontoga sisse logida paljudesse hariduse e-teenus- tesse nagu eKool, Opiq, EIS, E-koolikott, haridusportaal, Eliis ja Tahvel. HarID võimal- dab luua turvalise ligipääsu ka lastele, kellel puudub veel õigus ise kontosid luua.

Koolid saavad ise sobivat digiõppevara valida

HTM suurendas riiklikku õppekirjandus- toetust ning eraldas tänavu koolipidajatele täiendava toetuse summas ligi 1,5 miljonit eurot, mis võimaldab koolipidajatel ja koolidel ise otsustada, millist digiõppevara valida.

Perioodil 2019–2021 tegi HTM koolipidajatele ja koolidele Opiqu ja Foxcademy digiõpikute litsentsid tasuta kättesaadavaks, et motivee- rida koole digiõppevara rohkem kasutama. Neid digiõppematerjale said koolid senistel tingimustel kasutada kuni 15. augustini 2021.

Digiõppekirjanduse kasutamise statistika näitab viimase aastaga ligi kolmekordset kasvu. Digiõppematerjalid on aidanud nii kooli- del kui õpetajatel distantsõppega paremini kohaneda ja õppetööga tulemuslikult jätkata. Algaval õppeaastal saab valida mitmekülg- sete eraturul toimetavate haridustehnoloogia

ettevõtete teenuste vahel: Opiq + Foxcademy, Maurus ja Taskutark; digisisu pakuvad ka Kirjatark, Stuudium, Skriibus ning edtechid: AlpaKids, 99math, Futuclass, Bizplay, Speakly, SpeakTX, Lingvist, EduSpace jt.

HEV õppematerjalid nii digi- kui ka paberkujul jäävad tasuta kättesaadavaks kõikidele koolidele.

Valminud on uued digiõpikud erivajadusega õppijatele

Lihtsustatud õppekava (LÕK) järgi õppijatele on valminud uued digiõpikud: matemaatika 2. ja 4. klassile; loodusõpetus 5., 8. ja 9. klassile; inimeseõpetus 2., 3., 4., 5., 8. ja 9. klassile. Digiõpikud sobivad kasutamiseks ka põhikooli riikliku õppekava järgi õppijate õppe diferentseerimisel, individuaalse õppekava alusel õppijate ning muukeelsete õpilaste õpetamisel. Digiõpikute puhul toimub pidev sisuline ning tehniline ajakohastamine vastavalt kasutajate tagasisidele, autorite tähelepanekutele jne.

Sama põhimõtte alusel eelnevalt loodud 12 HEV digiõpikut on olnud kasutusel juba ühe õppeaasta ning leidnud hea vastuvõtu. Loomisel on jätkumaterjal toimetuleku-õppe õppematerjalile „Loomariik“.

Eelmise õppeaasta alguses ilmus LÕK valikõppeaine ainekava „Digioskuste õpe lihtsustatud õppes“. Kinnitati ka LÕK digipädevusmudel, mis vaadatakse üle ja värskendatakse tänavu sügisel. Mõlemad dokumendid toetavad ja soodustavad LÕK õpilastega digiõpikute ja digivahendite kasutamist.

Ajakohastamisel on ka HEV paberõppematerjalid, millest suur osa on välja antud aastatel 2008–2015. Kordustrukid ilmuvad järk-järgult alates 2021/2022. õppeaastast.

Riigi täiendava toega jõuab koolidesse üle 2700 arvuti

Ministeerium jätkab koostööd MTÜ Lastekaitse Liiduga, et igal abivajaval koolilapsel oleks perekonna majanduslikust võimekusest sõltumata võimalik ka distantsilt aktiivselt õppetöös osaleda. 2020/2021. õppeaastal said kogusummas 900 000 euro eest 289 üldhariduskooli kokku 2476 arvutit. Suvel viidi läbi täiendav hange ning uue õppeaasta alguses saavad koolid juurde ligi 300 arvutit. Sügiseks on riik toetanud koole kokku vähemalt 2700 arvutiga. Arvuti annetamiseks või abivajadusest märku andmiseks saab ühendust võtta Lastekaitse Liiduga.

Tehnoloogiakompassi lisandus koolidele mõeldud ülevaade distantsõppest

Valmis uus peatükk Harno ülevaateraamatusse „**Hariduse tehnoloogiakompass**“, mille koostamisse on panustanud üle 80 Eesti haridus-eksperdi ja tehnoloogiaasjatundja. „Unelmate distantsõpe“ räägib sellest, kuidas distantsõpet õppetöös kõige mõistlikumalt kasutada.

Tehnoloogiakompass on koolidele mõeldud ülevaade, mis annab praktilisi nõuandeid tehnoloogia rakendamiseks kaasaegses õppetöös ning vastab küsimustele: mida ja kuidas peaksime õpetama? Ülevaade sisaldab meie koolide kogemusi, praktilisi näiteid ning ekspertide soovitusi.

Progetiigri toetust sai üle saja kooli ja lasteaia

Progetiigri programmiga toetatakse koole ja lasteaedaid IT-õppeks vajalike seadmete ja koolitustega. Kevadel said 60 üldhariduskooli, 3 kutsekooli ning 49 lasteaeda tehnoloogiaõppeks vajalike seadmete ostmiseks toetust kokku ligi 300 000 eurot.

Algaval õppeaastal luuakse süsteemne õppematerjal programmeerimise ja robotika õpetamiseks alushariduses ning arendatakse edasi informaatika digiõpikuid I ja II kooliastmele. Alustatakse III kooliastme valikkursuste õppematerjalide (sh digiloovtöö) loomise ja piloteerimisega.

Gümnaasiumi informaatika valikkursuste põhjal pakutakse õpilastele MOOCe, mis annavad võimaluse õppida programmeerimist ja teha tiimitööna digilahenduse arendusprojekte. Jätkatakse informaatika ainekava arendamist ja võimaluste loomist IT-õppeks nii eraldi aiena kui ka lõimitult. Sügisel toimub üle-eestiline õpilasüritus "Progetiigri tulevikutegija 2021", mis on Euroopa Code Week programmeerimisnädala osa.

Õppeasutused saavad veel esitada projekte nutika õppevara loomiseks

Kuni 20. septembrini on avatud kaks taotlusvooru: 1) õppevara ühiskasutus – Klass+, kuhu oodatakse vähemalt kolme kooli koostöös loodava õppevara projekte; 2) digitaalne õppevara – nutikas õppimine, kuhu saab esitada koolipõhiseid projekte.

Taotlusvoorud annavad koolidele võimaluse luua ise digitaalset õppevara valdkondades, kus kirjastused pakuvad seda veel väga vähe või üldse mitte. Mõlemad taotlusvoorud on toimunud ka varasematel aastatel ning seni on rahastatud kokku 8,1 mln euroga 72 projekti. Tänavuste taotlusvoorude eelarve on kokku 1,75 mln eurot. Loodav õppevara peab olema tasuta kättesaadav vähemalt kolm aastat ja kirjeldatud E-koolikotis.

Kõrgharidus

Ülikoolidega sõlmitakse uued halduslepingud

HTM on alustanud läbirääkimisi ülikoolidega uute halduslepingute sõlmimiseks aastateks 2022–2025. Halduslepingutes lepitakse kokku ülikoolide peamistes eesmärkides ja nende saavutamiseks vajalikes peamistes tegevustes kõrgharidusõppe läbiviimisel ning teadus- ja arendustegevuse korraldamisel. Uute halduslepingute olulisemad teemad on doktoriõppe suurem vastavus ühiskonna vajadustele, kõrgharidusõppe ja teadustöö parem kooskõla, kõrghariduse 1. ja 2. astme õppe mahu vastavus tööturu vajadustele, eestikeelse ja võõrkeelse õppe tasakaal ning välisüliõpilaste mitmekesisus ja vastuvõtu tingimused.

IT Akadeemia eeskujul luuakse uus tehnoloogiaprogramm

HTM on koostöös partneritega alustanud uue tehnoloogiaprogrammi väljatöötamist, et suurendada kutse- ja kõrgharidusõppe vastavust tööturu vajadusele tehnika, tootmise ja ehituse valdkonnas ning kiirendada tööstuse digitaliseerimist ja rohepööret. Uus toetusmeede sarnaneb praegusele IT Akadeemiale ning selle eesmärk on kasvatada noorte huvi asuda õppima inseneeria

valdkonda, vähendada õpingute katkestamist, suurendada õppurite ja tööandjate rahulolu õpitu sisuga, samuti edendada insenerivaldkonnas elukestvat õpet.

Luuakse uus Kristjan Jaagu programm

Tänavu lõpeb riiklik Kristjan Jaagu stipendiumiprogramm, mille eesmärk on tugevdada Eesti kõrghariduse rahvusvahelistumist ning mitmekesistada magistri- ja doktoriõppe üliõpilaste õpivõimalusi. Programm pakub üliõpilastele ja noorteadlastele mobiilsusstipendiume välismaal õppimiseks ja töötamiseks. Uus Kristjan Jaagu programm valmib 2021. aasta lõpuks.

Kvalifikatsioonide tunnustamine muutub üha lihtsamaks

Eesti ühines tänavu **ülemaailmse kõrgharidusega seotud kvalifikatsioonide tunnustamise konventsiooniga**, mille eesmärgiks on tugevdada rahvusvahelist koostööd. Konventsioon rakendub, kui selle on heaks kiitnud vähemalt 20 riiki. Eesti jaoks on konventsiooniga ühinemine oluline, sest aitab kaasa diplomite tunnustamisele

nendes riikides, kellega Eestil ei ole vastastikuseid kahepoolseid diplomite tunnustamise lepinguid. Konventsioon lihtsustab kõrghariduse omandanud inimeste ligipääsu õpingute jätkamisele mistahes riigis.

Lähiajal allkirjastatakse ka Baltimaade ja Beneluxi riikide vaheline kõrghariduse kvalifikatsioonide vastastikuse automaatse tunnustamise leping. Tulevikus lihtsustab see oluliselt Belgias, Hollandis või Luksemburgis ja Balti riikides omandatud kõrgharidusega inimestel edasiõppimist või tööle asumist Eestis ning vastupidi. Tunnustamine muutub automaatseks, mis tähendab, et eraldi hindamisprotseduuri ei rakendata.

Algab uus üle-euroopaline üliõpilaselu uuring

Sel aastal algab Eurostudent VIII uuring, mis annab ülevaate nendest üliõpilaseluga seotud aspektidest, millele registritest või kõrgkooli andmebaasidest vastuseid ei saa. Uuringu teemade hulgas on kõrghariduseni jõudmise teed, üliõpilaste sotsiaal-majanduslik taust, majutustingimused, üliõpilaste sissetulek, toetused ja kulutused, tööhõive ja ajakasutus ning mobiilsus, samuti tervisega seotud teemad.

Elukestev õpe

Mikrokvalifikatsioonid lisavad õpiteele paindlikkust

Õppe ja tööturu vajaduste vahelise kooskõla suurendamiseks on üks võimalus kiirete ja paindlike täienduskoolitus- ja ümberõppe võimaluste pakumine erinevatele sihtrühmadele.

Töötajad osalevad üha sagedamini erinevates koolitusasutustes, sh kutse- ja kõrgkoolides lühiajalistel kursustel ja koolitustel, mistõttu on oluline tunnustada ka väiksemate osadena õpitu õpiväljundeid. Mikrokvalifikatsiooni all peetaksegi silmas lühiajalist õppimist, mille käigus omandatakse teatud oskused ja teadmised ning nende omandamist tõendatakse tunnistusega.

Eesti ülikoolid on juba algavast õppeaastast käivitanud mikrokvalifikatsioonide pakkumise. Näiteks Tartu Ülikoolis on **mikrokraadiprogrammid** vahemikus 12–24 EAP. Tegemist on pikema tervikliku sisuga täiendõppeprogrammiga, mis on loodud ühe või mitme tasemeõppekava ainete/moodulite baasil, võimaldades paindlikult ja tööturu vajadusi arvestades omandada lisaeriala või teatud erialased pädevused ühes kitsamas valdkonnas.

Estonian Business School pakub **nanokraade**. Tegemist on magistriõppe valikmoodulitega.

Nanokraadi maht on 15 EAP. Nanokraade saab liita EBS-i magistriõppe programmiga ja erinevate nanokraadide omandamisel on võimalik saada magistrikraad.

Tallinna Tehnikaülikooli **mikrokraad** on terviklik täiendusõppekava, mis arvestab tööturu vajadusi kindlas valdkonnas ja mida on võimalik läbida ühe kuni kolme semestri jooksul. Kava maht on vahemikus 24–36 EAP.

Mikrokvalifikatsioonid on oluline aruteluteema kogu Euroopas. Euroopa kõrgharidusruumis on võetud eesmärgiks 2024. aasta ministrite konverentsil tulla välja mikrokvalifikatsiooni ühtse definitsiooni ja selle võtmeelementidega.

Koroonaviiruse levik on mõjutanud täiskasvanuhariduses osalemist

2020. aastal osales Eestis elukestvas õppes 17,1% 25–64-aastastest inimestest. Täiskasvanute osalus elukestvas õppes on aastate vältel pidevalt tõusnud, jõudes 2019. aastal 20 protsendini, kuid mullu langes koroonakriisi mõjul. 2021. aasta I kvartalis küündis täiskasvanute elukestvas õppes osalemise näitaja taas veidi kõrgemale ehk 19%ni. Järgnevad kuud ja aastad näitavad, kas üldine tõus jätkub.

Vanemad saavad osaleda laste vaimset tervist toetavatel koolitustel

Sügissemestril toimuvad üle Eesti lapsevanematele suunatud koolitused, mille eesmärk on toetada laste ja noorte vaimset tervist ning õppimist. Koolituste pakkumisel pööratakse erilist tähelepanu keerulisemates oludes peredele. Koolituste läbiviimiseks toetab HTM mittetulundusühingut Vaikuseminutid ligi 50 tuhande euroga ning Eesti Rahvaülikoolide Liitu veidi enam kui 100 tuhande euroga. Kokku viivad nad läbi üle saja koolituse, kus saab osaleda ligi 3000 inimest. Informatsioon koolituste toimumise kohta on peagi leitav mõlema partneri infokanalitest. Koolituste korraldamiseks käivad veel läbi- rääkimised Eesti Lastevanemate Liiduga.

Valmimas on kolm uut OSKA analüüsi

2021. aastal on valmimas veel kolm uut OSKA analüüsi: tööturu tulevikutrendid, katmata ametialad ning digi- ja rohepöördeks vajalikud oskused.

2020. aasta lõpu seisuga on koostatud kokku 26 OSKA valdkondlikku raportit. Lisaks on valminud OSKA COVID-19 eriuuring, millega hinnati, mil määral mõjutavad COVID-19 kriisist tingitud ühiskonna ja majanduse muutused tööturгу ja sellest tulenevalt tööjõu- ja oskuste vajadust erinevatel tegevusaladel Eestis. Samuti selgitati välja olulisemad koolitusvajadused, et anda ajakohastatud infot täiendus- ja ümberõppe kavandamiseks.

Kestab täiskasvanute oskuste uuring PIAAC

Rahvusvahelise uuringu eesmärk on iga kümne aasta järel koguda teavet täiskasvanute lugemis- ja matemaatilise kirjaoskuse, info otsimise, arvuti ja infotehnoloogia kasutamise, samuti hariduse ja töökogemuse kohta. Oktoobrini kestva uuringu esimeses

etapis küsitletakse kuni 3200 inimest vanuses 16–65. Selle etapi tulemused aitavad eelkõige hinnata taustaküsimustiku ja ülesannete sobivust põhiuuringu jaoks ning annavad tagasisidet uuringu korraldusele tõhususele. Küsitlus viiakse läbi vastaja kodus või mõnes muus küsitlejale ja vastajale sobivas kohas. Küsitluse turvaliseks korraldamiseks lähtub statistikaamet terviseameti juhistest ning iga nädala alguses avaldatavast COVID-19 ülevaatest maakondade kaupa.

Eesti osales PIAAC uuringus esimest korda kümme aastat tagasi. 2013. aastal avaldatud tulemuste järgi olid peamised infotöötlusoskused, funktsionaalne lugemis- ja matemaatiline kirjaoskus Eestis maailma parimate seas.

Tasuta koolitused on suunatud koroonakriisi mõju leevendamisele

Täienduskoolituse riikliku koolitustellimuse abil pakutakse tööalaseid **tasuta kursusi** kutseõppeasutustes, rakenduskõrgkoolides ja ülikoolides. 2021. aasta koolitustellimus on koostatud mitmes osas kogumaksumusega 3,05 miljonit eurot. 860 kursusel saab õppida enam kui 14 700 inimest. Kevadise viirusepuhangu tõttu toimub suur hulk kursusi sügisel.

Tänavused kursused on suunatud COVID-19 pandeemiast põhjustatud kriisi sotsiaal- majanduslike mõjude leevendamiseks ning toetavad ettevõtete ümberkujunemist vastavalt muutunud oludele. Tööjõu- ja oskuste prognoosisüsteem OSKA raporti kohaselt on COVID-19 pandeemiast põhjustatud kriis kiirendanud struktuurimuutusi majanduses ning trende automatiseerimisele, digitaliseerimisele ja virtuaalkanalites tegutsemisele. Muudatused majanduses on toonud kaasa töötajate koolitusvajaduse hüppelise kasvu.

Riiklikku tellimusse on peamiselt valitud kursused, mis võimaldavad õppida vajalikke oskusi tööle asumiseks kriisiolukorras kannatada saanud sektoritesse (tervishoid, turism, töötlev tööstus, IKT, sotsiaalvaldkond, samuti põllumajandus, vee- ja jäätmekäitlus,

siseturvalisus) või toetavad tööl püsimiseks vajalike lisaoskuste omandamist nagu näiteks valdkonnaspetsiifilised IKT oskused ning kaugtööks vajalikud digipädevused.

Kõrgkoolid saavad ministeeriumi eraldatava täiendava toetuse eest korralda esmaskursuslastele tasandusõpet COVID-19 pandeemiast põhjustatud õpilünkade tasandamiseks.

Koolitajat tasub hoolega valida, riik jätkab täienduskoolitusasutuste kvaliteedi hindamist

EHISE andmetel on Eestis üle 1300 täienduskoolitusasutuse ning nende pakutavate koolituste tase on kõikuv. Ministeerium on kaasanud täienduskoolituste kvaliteedi hindamiseks Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri (EKKA). Ülevaadet täienduskoolitusasutuste kvaliteedi hindamistest aastal 2020 saab lugeda [siit](#).

HTM paneb kõigile koolituse tellijatele ja õppida soovijatele südamele, et koolitust tuleb hoolega valida ning viia ennast kurssi õppekava ja õppetingimustega. EKKA

positiivse hinnangu saanud koolitusasutuste nimekirja leiab [siit](#). Haridusportaal [edu.ee](#) saab kontrollida, kas koolitusasutusel on kehtiv tegevusluba.

Haridusportaalist leiab teavet ka varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamise süsteemi VÕTA rakendamisest erinevatel haridustasemetel. VÕTA eesmärk on väärtustada inimese oskusi ja teadmisi sõltumata sellest, millal, kus ning millisel viisil need omandati. Äsja valmisid VÕTA süsteemi tutvustavad [videod](#).

Erasmus+ saadab välismaale ka täiskasvanud õppijaid

Kuni ühe kuu pikkune õpiränne toetab vähemate võimalustega täiskasvanute õppimist ja enesetäiendamist rahvusvahelises keskkonnas. Üksikisikud Erasmus+ programmist toetust taotleda ei saa – taotluse esitab täiskasvanuharidust pakkuv asutus, mille õppijaid õpirände saadetakse. Õpirändeprojektidele saab rahastust taotleda 5. oktoobrini, koostööprojekte saab esitada 3. novembrini.

Noored

Valitsus kiitis heaks noorte- valdkonna arengukava

Põhjaliku ning kaasava ettevalmistuse järel läbis **noortevaldkonna arengukava** aastani 2035 arutelu riigikogus ning kiideti äsja valitsuses heaks. Arengukava seab eesmärgiks tagada lastele ja noortele avarad arenguvõimalused ning tõhustada turvavõrgu toimimist, et suurendada sotsiaalset kaasatust ning võimaldada tervislikku ja täisväärtuslikku elu kõigis Eesti piirkondades. Kavandamisel on tegevused riskikäitumise ja sotsiaalse tõrjutusriski ennetamiseks ning keerulisse olukorda sattunud laste ja noorte toetamiseks; samuti laste ja noorte osalemiseks ühiskonnas, nende konkurentsivõime ja tööeluga kokkupuute suurendamiseks ning omaalgatuste ja ettevõtlusideede arendamiseks.

Koostöös teiste ministeeriumidega on valmimisel lastele ja noortele suunatud teenuste arendamise tegevuskava. HTMi valitsemisalas jätkatakse NEET-noortele tugimeetmete pakkumist, arendatakse edasi haridustugi-teenuste süsteemi, sh Rajaleidjate võrgustiku kaudu, suurendatakse noorsootööteenuste kättesaadavust ning arendatakse laste ja noorte eluolust parema teadmise saavutamiseks seire- ja analüüsivõimekust.

Tähelepanu all on annete märkamine ja arendamine

Andekuse kontseptsiooni jätkuna on valmimas annete märkamise ja arendamise tegevuskava, millega luuakse alus terviklikule süsteemile andeka õppija igakülgeks ja juhtumipõhiseks toetamiseks alates alusharidusest kuni gümnaasiumi või kutsekooli lõpuni. Tegevuskava koostamisel ja rakendamisel kaasatakse spetsialiste Eesti kõrgkoolidest, üldharidus- ja kutsekoolidest ning huvikoolidest ja vabaühendustest.

Kavas on luua õpetajate nõustamise ja koolitamise süsteem, andekate märkamise juhendmaterjal, annete arendamise põhimõtted nii formaal- kui mitteformaalhariduses ning loimida formaal- ja mitteformaalõpet. Lisaks korrastatakse õpilasvõistluste ja konkursside süsteemi, soodustatakse koostööd valdkonna tippudega ning luuakse andekate õpilaste nõustamis- ja tunnustamissüsteemid.

Praegu on Eesti haridussüsteemi probleemiks noorte andekuse arendamisel tegevuste killustumine. Andekatele õpilastele suunatud tegevused võib jagada neljaks: teaduse populariseerimine, süvaprogrammide pakkumine, õpilasvõistlused ja olümpiaadid ning konkursid. Hinnanguliselt pea

pooled andekad lapsed võivad jääda koolides märkamata või võimetekohaselt arendamata, kuna õpetaja jõud ja aeg kuluvad peamiselt nõrgemate õpilaste järjele aitamisele.

Andekate haridusele pööratakse üha rohkem tähelepanu paljudes riikides. On leitud, et moraalne kohustus on pakkuda andekatele noortele vajaduspõhist haridust ning selle tegemata jätmine on üks diskrimineerimise vorme.

Uuring: noored hindavad noorsootöövõimalusi kõrgelt

HeiVäl OÜ ja Balti Uuringute Instituudi läbi viidud **uuringu** kohaselt oli Eesti noorte rahulolu noorsootöö tegevustega 2020. aastal aegade kõrgeim – üldine rahulolu-hinnang oli 90 punkti 100st. Kõige rohkem olid noored rahul huvitegevuse ja noortelaagritega, andes hindeks 92 punkti 100-st, kuid ka kõikide teiste noorsootöö tegevuste rahulolu oli ühtlaselt väga hea.

Noorsootöö tegevuste puhul pidasid vastajad oluliseks sotsiaalset keskkonda, sh häid suhteid juhendajate ning kaaslastega, probleemide märkamist, kuulamist ning üldiselt noortega arvestamist. Võrreldes eelnevate aastatega on noorte rahulolu füüsilise keskkonnaga suurenenud.

Noorteuuringute andmebaas kolis haridusportaali, valmisid uued noorteinfo materjalid

Varasemalt noorteseire.ee lehel paikenud uuringute andmebaas kolis uues kuues **haridusportaali**. Andmebaasist leiab viimastel aastatel ilmunud Eesti noorte ja noortevaldkonna olukorda käsitlevaid teaduslikke publikatsioone.

Harno koostöös Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendusega on välja töötanud 15 temaatilist **juhendmaterjali** noorteinfo töötoa läbiviimiseks, et parandada noorte informeeritust

näiteks vaimse tervise, tõhusa õppimise või karjääriteadlikkuse teemadel.

Uus projekt lõimib mitteformaalset haridust üldharidusega

Septembris algab Euroopa Komisjoni rahastatav kahe-aastane projekt „Võimekuse tõstmine mitteformaalse õppimise lõimimiseks formaalharidusse“. Selle eesmärk on luua lihtne raamistik mitteformaalse õppimise käigus omandatud teadmiste ja oskuste kirjeldamiseks ning õpitu kvaliteedi hindamiseks ja arvestamiseks üldhariduse õppekava täitmisel. Pikemas vaates aitab see muuta haridussüsteemi paindlikumaks ja õpilasekessemaks.

Noorte ideid aitavad teostada Erasmus+ ja Euroopa Solidaarsuskorpuse programmid

Rahvusvahelised programmid Erasmus+ ja Euroopa Solidaarsuskorpus võimaldavad noortel ka tänavu oma ideid teostada ning õpirändeid korraldada. Lisaks organisatsioonidele võivad noorteprojekte ja noorsootöötajate õpirändetaotlusi esitada mitteformaalsed noortegrupid.

Noortevahetuste, noorte osalusprojektide ja kohalike solidaarsusprojektide rahastust saab taotleda 5. oktoobrini. Ideede ja taotluste loomisel on toeks projektikoolitus **Ideepahvak**. Noorsootöötajate õpirändele saab toetust taotleda samuti 5.oktoobrini, valdkonda arendavaid koostööprojekte saab esitada 3. novembrini.

Teadus

Uus arengukava seob teaduse tihedamalt ühiskonna ja majandusega

Valminud on **teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse (TAIE) arengukava** aastateks 2021–2035. Esmakordselt on tegemist Haridus- ja Teadusministeerium ja Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ühise arengukavaga ning seda iseloomustab varasemast tugevam rõhuasetus teaduse ja teadlaste mõju kasvatamisele ning teadustulemuste kasutamisele Eesti arenguvajaduste lahendamisel. Arengukava eesmärk on tagada teadussüsteemi alusvõimekus, mis on vajalik ühiskonna toimimiseks, ja ettevõtluskeskkond, mis soosib kõrge lisandväärtusega rahvusvaheliselt konkurentsivõimelise ettevõtluse arengut, samuti toetada koostööd ja koosloomet teaduse, ettevõtluse ja riigi ühistegevustes, et sünniks uued teadusmahukad lahendused riigile ja uued ärivõimalused ettevõtlussektorile.

Arengukavas on viis fookusvaldkonda: digilahendused; tervistehnoloogiad ja –teenused; kohalike ressursside väärimine; nutikad ja kestlikud energialahendused; elujõuline Eesti ühiskond, keel ja kultuuriruum. Igale fookusvaldkonnale seatakse eesmärgid ja koostatakse tegevuste teekaart. Teekaardid

valmivad 2022. aasta esimeses pooles HTMi ja MKMi koostöös, kaasates teisi ministere ja teaduse ning ettevõtluse huvirühmi.

HTM eestvedamisel koostatakse fookusvaldkonna „Elujõuline Eesti ühiskond, keel ja kultuuriruum“ teekaart, et eesmärgipäraselt toetada eesti keele ja kultuuri, hariduse ja ühiskondlike protsesside alasete uuringute toetamist. 12-liikmeline töörühm Tallinna Ülikooli kultuuriajaloo professor Marek Tamme juhtimisel esitab oma ettepanekud oktoobris ning seejärel kaasatakse arutelusse laiem avalikkus.

Koostöös siht- ja sidusrühmadega on kujundamisel Euroopa Liidu tõukefondide perioodil 2021–2027 elluviidavad tegevused, mis toetavad uue TAIE arengukava eesmärgi ning mida hakatakse rakendama järk-järgult alates 2022. aastast. Keskendutakse teadusasutuste ja kõrgkoolide võimekuse kasvatamisele, et teadustulemused jõuaksid rakendusteni ettevõtluses ja ühiskonnas laiemalt, kättesaadavad oleksid kvaliteetsed teadus- ja arendusteenused (sh rakendusuurimused, tippkeskuste ja teadustaristu teenused jms), teadmussiirde soodustamiseks toimuks töötajate sujuv liikumine teadusasutuste, ettevõtete ja avaliku sektori asutuste vahel ja tagatud oleks Eesti teadlaste osalemine rahvusvahelises teaduskoostöös ja Euroopa teadusruumi algatustes.

Doktoriõppe reform liigub edasi

Noorteadlaste järelkasvu kindlustamiseks kasvatatakse doktoriõppe atraktiivsust. Doktoriõppe reformiga määratletakse doktorandi selgem positsioon teadlaskarjääris, sh tagatakse ülikoolides või TA-asutustes doktorantidele nooremteaduri lepinguline ametikoht. Eesmärk on muuta doktoriõppe läbimine tõhusamaks ning väärtustada ühiskonnas doktorante ja doktorikraadiga inimesi.

Doktorandil võib olla tööleping oma doktoritööga seotud valdkonnas ka mõne muu tööandja juures, näiteks eraettevõttes või avaliku sektori asutuses. Väljaspool ülikooli doktoritöö tegemist nimetatakse ka ettevõtlusdoktorantuuriks, kus doktoritöö valmib ettevõtte vajadusi arvestades. Ettevõtlusdoktorantuuri peamine eesmärk on kaasata tippspetsialiste väljastpoolt akadeemilist maailma ning edendada ülikoolide ja ettevõtete tihedamat ja pikemaajalist koostööd.

Lisaks säilitatakse võimalus, kus doktorant teadustöö tegemiseks töölepingut ei sõlmi. See on mõeldud neile, kes läbivad doktoriõpingud muu põhitöö kõrvalt ja kelle uurimistöö ei sobi ülikooli ja ettevõtte koostööl põhineva doktorantuuri ega nooremteaduri mudeliga või kui doktorant ei soovi sellist lepingut sõlmida. Siis on doktorant üliõpilase staatuses, täites õppekava vastavalt individuaalplaanile, aga ilma seni kehtinud doktoranditoetuse saamise õigusega.

Doktoriõppe ümberkujundamiseks muudetakse õppetoetuste ja õppelaenu seadust ning sellega seonduvaid seadusi. Eelnõu on läbinud ametkondliku kooskõlastusringi ja jõudmas valitsusse. Esialgse kava kohaselt jõustuvad muudatused alates 2022/2023. õppeaastast.

Teadus- ja arendustegevuse korralduse seadus (TAKS) uueneb

Eesmärk on viia **seadus** kooskõlla muutunud ootustega teadus- ja arendustegevusele

ning sätestada selgemalt teadus- ja arendussüsteemi osapooled, nende rollid ja vastutus. Lisaks teadus- ja arendustegevusele pööratakse seaduses suuremat rõhku innovatsioonile. Üheks suureks teemaks on finantseerimise põhimõtete täpsustamine, eesmärgiga võimaldada senisest rohkem tulemusjuhtimist ja suunatust. Seadusse lisatakse ka teaduseetika ja avatud teaduse põhimõtete rakendamisega seotud sätted.

TAKSi uuendamine algas huvigruppe kaasa-tes mullu. Töörühmade ja juhtrühma töö tulemusena valmis 2021. aasta juunis seaduse väljatöötamiskavatsus, eelnõu peaks valmima 2022. aasta esimeses pooles. Eeldatavalt jõustub seadus 2023. aastal.

Algab uus „Euroopa horisont“ jt teadus- ja arendustegevust rahastavad programmid

Algavad üheksanda EL teadusuuringute raamprogrammi „**Euroopa horisont**“ tegevused, et liikmesriikide koostöös toetada teadusuuringuid ja innovatsiooni, suurendada tootlikkust ja konkurentsivõimet ning aidata kaasa üleilmsete probleemide lahendamisele. Programmi eelarve aastateks 2021–2027 on 95,5 miljardit eurot, mis on suurim maht raamprogrammide ajaloos. Eelarve on jaotatud nelja samba vahel. Esimene keskendub Euroopa teadus- ja innovatsioonitalentide toetamisele ja tugevdamisele. Teine sammas tagab teaduse rahastamise, mis tegeleb viie prioriteetse ülemaailmse väljakutsega. Kolmas sammas toetab teaduspõhist ettevõtlust, neljas rahastab teadusvõrgustike koostööd.

Julgete ja inspireerivate eesmärkide saavutamiseks on uues raamprogrammis ellu kutsutud viis selgete ja mõõdetavate eesmärkidega missiooni, mis peavad pakkuma lahendusi vähktõve, nutikate linnade, toidujulgeoleku, veekeskkonna seisundi ning kliimamuutustega kohanemise valdkonnas. Liikmesriikide koostööd võimendav partnerluste maastik on põhjalikult ümber korraldatud, tulemuseks

on senisest strateegilisem, läbipaistvam ja korrastatum süsteem. Läbiva uuenduse rakendatakse kogu programmi ulatuses avatud teaduse põhimõtet, st toetuse saajad peavad tagama avatud juurdepääsu nii publikatsioonidele kui teadusandmetele.

Euratomi teadus- ja koolitusprogramm pakub tuumaohutuse ja julgeolekuga seotud riskide vähendamiseks teadus- ja koolitustegevust ning toetab ohutu tuumatehnoloogia ja optimaalse kiirguskaitse väljatöötamist. Lisaks käivituvad InvestEU toetused teadusele ja innovatsioonile, mis on suunatud eelkõige erasektorile riigi algatuste võimendamiseks.

Soodustatakse töötajate liikumist teadusasutuste ja ettevõtlussektori vahel

Mida tihedam on töötajate liikumine teadusasutuste ja ettevõtete vahel, seda enam paraneb ettevõtete oskus teadustulemusi rakendada ning teadusasutuste võimekus paremini planeerida ühiskonna nõudlusele vastavat teadustööd. Soodustatakse sektoritevahelist liikumist, sh toetatakse ettevõtluskogemusega inimeste kaasamist õppe- ja teadustegevustesse, et rikastada õppe sisu ning suurendada teadustöö rakendatavust ning kasvatada ettevõtjate teadlikkust teadus- ja arendustöö protsessidest. Töötatakse välja uus doktorantuuri toetuskeem, mille puhul doktoritöö valmib koostöös ülikoolivälise tööandjaga tema huvidest lähtuvalt.

Eesti saab ligipääsu maailmaklassi superarvutile

Eesti on liitunud Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötuse ühisettevõttega EuroHPC, mille välja valitud kolm konsortsiumi loovad EL-i toetusel koos superarvutid, et pakkuda teadusasutustele ja erasektorile maailmatasemel arvutusvõimsust. Eesti kuulub Soome juhitud Põhjamaade konsortsiumi LUMI, mille superarvuti hakkab paiknema Soomes Kajaanis ja peaks olema avatud kasutamiseks hiljemalt järgmise aasta alguses. Eesti asutustele ja ettevõtetele on konsortsiumi partneriks ja juurdepääsupunktiks Eesti teadusarvutuste infrastruktuur (ETAIS).

Keel

Kinnitamisel on keelevaldkonna arengukava

Eesti keele arengukava on läbinud arutelu riigikogus ning on jõudmas kinnitamiseks valitsusse. Arengukavaga seatakse Eesti keelevaldkonna sihid ja suunad aastani 2035. Arengukava on valminud ministeeriumi ja Eesti keelenõukogu koostöös ning selle valmimisele on kaasa aidanud paljud keelevaldkonnaga seotud asutused ning eksperdid. Eesti keele, keeleteaduse ja keeletehnoloogia arendamise kõrval sõnastatakse arengukavas ka eesti keele kui teise keele ja võõrkeelte õppe, hindamise ja oskusega seotud prioriteedid ja eesmärgid.

Eesti Keele Instituudi juures avati keeletehnoloogia kompetentsikeskus

Eesti Keele Instituudi juurde loodi **keeletehnoloogia kompetentsikeskus**, et kindlustada eesti keele digitaalne jätkusuutlikkus. Üha enam integreeritakse nutiseadmete, arvutite, sõidukite ja muu tehnika arendamisse keelelisi komponente – nii masinatega kui ka nende vahendusel suhtlemiseks. Seetõttu on väga oluline, et kõigil tootjatel ja arendajatel oleks võimalik tehnikasse ja rakendustesse mugavalt integreerida just eesti keele komponente.

Kompetentsikeskus seisab hea selle eest, et Eesti keeletehnoloogilised vahendid oleks maailma parimad ja et neil oleks võimalikult lai kasutajaskond. Keskuse eestvedamisel juhitakse muuhulgas kahte suuremat keeletehnoloogia projekti kogumahuga 1,4 mln eurot.

Keeletehnoloogia vahendid jõuavad avalikkuseni

Eesti keeletehnoloogid on loomas avaliku sektori masintõlget, mis võimaldab teksti ja kõne kiiret tõlkimist eelkõige kriisiinfo-, riigikaitse-, õiguse- ning üldvaldkonnas. Lisaks on lähiajal valmimas automaatsete subtiitrite tarkvara, mis võimaldab eestikeelsete subtiitrite lisamist otse- ja salvestatud telesaadetele. See tasuta teenus võimaldab kasutajal mugavalt valida teleripuldilt eestikeelsed reaalajalised subtiitrid. Muuhulgas tagatakse info ligipääsetavus vaegkuuljatele. Eestis elab umbkaudu 90 000 vaegkuuljat ja 1500 kurti, kellel ei oleks muidu võimalik eesti keeles kõneldavaid otsesaateid jälgida (probleem on tulnud esile eeskätt COVID-19 kriisi ajal toimunud pressikonverentside ja uudistesaadete, aga ka näiteks valimisdebattide puhul). Subtiitrid aitavad saadet paremini jälgida vaegkuuljatel, vanematel inimestel ning ka olukordades, kus ei ole saadet võimalik mingi põhjusel kuulata.

Algab täiskasvanute eesti keele õpet toetava Keelevärava loomine

Alustatakse eesti keele õppe võimalusi koondava elektroonilise keskkonna loomist. Keelevärav aitab õppijal orienteeruda rohketes õppevõimalustes ning kujundada ja salvestada individuaalne keeleõppe teekond. Keeleõppe korraldajal on võimalik Keeleväraavas oma teenuseid pakkuda ning õppijatega suhelda. Riigil aitab Keelevärav saada parema ülevaate eesti keele õppe olukorrast ning kujundada täiskasvanute keeleõpet.

Keeleväraavat arendatakse koostöös teiste eesti keele õpet pakkuvate ministeeriumide ja asutustega. Keelevärav on tõhusaks toeks neile 100 000 täiskasvanule, kes vajavad täiendavat eesti keele õpet.

Samas jätkub e-õppematerjalide, eelkõige B2- ja C1-keeleoskustaseme kursuste arendamine, mis toetavad iseseisvalt eesti keelt õppijaid. Huvi e-kursuste vastu on suur, näiteks Keeleklikil ja Keeleteel on kokku juba 19 000 aktiivset kasutajat.

Euroopa keeleõppe raamdokumendi sõsarköide pakub uut infot õppijaile ja õpetajatele

Sügisel valmib Euroopa keeleõppe raamdokumendi uuendatud versiooni tõlge eesti keelde. Euroopa Nõukogu raamdokument on rahvusvaheliselt laialdaselt kasutatav raamistik, mille tasemed A1–C2 on tuttavad keeleõppes ja keeleoskuse hindamises. Uusversioon ehk nn sõsarköide täiendab oluliselt seniseid tasemekirjeldusi ja lisab muuhulgas vahendamise, internetisuhtluse, mitmekeelsuse ja -kultuurilisuse tasemekirjeldused, samuti viipekeele pädevuse kirjeldused. Sügisel korraldatakse HTMi ja Eesti Võõrkeeleõpetajate Liidu koostöös piirkondlikke seminare, et tutvustada uuendusi keeleõpetajatele ja -ekspertidele.

Õppeaasta
2021/2022
arvudes

Sissejuhatus

Septembris asub üldhariduskoolide statsionaarsesse õppesse hinnanguliselt 156 000 õpilast, mida on ligi tuhande võrra enam kui aasta varem. Lähiaastatel õpilaste arvu kasv jätkub ja võib jõuda 2024. aastaks 158 000ni. Piirkonniti on muutused siiski erisuunalised. Kümne aasta jooksul on Harjumaa üldhariduskoolides õppijate arv kasvanud enam kui kolmandiku ja Tartumaal ligi viiendiku võrra, samas kui Jõgeva-, Võru-, Valga- ja Hiiumaal on õpilasi jäänud umbes viiendiku võrra vähemaks.

Kui õpilaste üldine arv kasvab, siis esimesse klassi astuvate laste arv on hakanud kahanema. Hiljutine kõrgtase ca 15 000 õpilast jääb aastatesse 2014–2018. Juba kahel eelneval õppeaastal oli koolitee alustajaid ca 14 000.

Kutsehariduses on vastuvõtt viimastel aastatel veidi suurenenud ning kasvanud on kutsekoolide õpilaste keskmine vanus. Lisandunud täiskasvanud õppijad tahavad tõsta oma konkurentsivõimet tööturul ning omandada uusi oskusi.

Üliõpilaste arv on viimastel aastatel püsinud stabiilsena. Kõrgkoolidesse sisseastujate keskmine vanus on kasvanud, samuti täiskasvanud õppurite osakaal kutsehariduses. Viimase õppeaastaga (2020/21) välisüliõpilaste arv oluliselt ei langenud.

Enamik üldhariduse koolivõrgus toimuvaid muudatusi on seotud koolide ümberkorraldamise või liitmisega. Laieneb erakoolide tegevus – lisandub nii uusi koole kui kooliastmeid olemasolevatesse erakoolidesse.

Õpetajate töötasu kasvab jätkuvalt ning riik peab oluliseks ka lasteaiaõpetajate töötasu õpetajate omaga võrdseks tõstmist. Samas töötab üldhariduskoolides jätkuvalt väga palju õpetajaid osakoormusega (eelmisel õppeaastal töötas osakoormusega üle 40% õpetajatest), mida peaks mõnevõrra muutma koolivõrgu jätkuv korrastamine.

Uue õppeaasta täpsed õpilaste arvud selguvad novembri keskpaigas, kui koolid ja omaavalitsused on esitanud andmed Eesti hariduse infosüsteemi (EHIS).

Detailsemad haridus-, teadus-, noorte ning keelevaldkonna näitajaid leiab haridusstatistika portaalist haridussilm.ee ja analüüsid ministeeriumi kodulehelt rubriigist „haridusandmed”: hm.ee/et/tegevused/uuringud-ja-statistika-0.

Õpilaste ja üliõpilaste näitajad

Üldharidus

Kokku asub 2021/2022. õppeaastal üldhariduskoolide statsionaarses õppes õppima ~ 156 000 õpilast. Prognoosi järgi kasvab statsionaarses õppes õpilaste arv kuni aastani 2024 ja hakkab siis tasapisi langema. Aastal 2030 on üldhariduses hinnanguliselt sama palju õpilasi kui praegu.

Esimesse klassi läheb sellel aastal ~ 14 000 õpilast. Põhikooli 1.–6. klassi asub õppima ~ 90 000 õpilast. Põhikooli 7.–9. klassi läheb ~ 44 000 õpilast.

Kümnenndasse klassi astub prognoositavalt ~ 8 900 ja kaheteistkümnenda klassi statsionaarses õppes asub õppima ~ 7 300 noort. Kogu gümnaasiumis ehk 10.–12. klassis asub õppima ~ 24 000 noort.

Statsionaarse õppe õpilaste arv 1., 10. ja 12. klassis (allikas: EHIS)

Klass	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21
1. klassi õpilaste arv	13 260	13 697	14 152	14 723	15 457	15 234	15 437	14 898	14 094	13 892
10. klassi õpilaste arv	8 566	8 127	7 846	7 406	7 588	7 966	8 053	7 988	8 156	8 633
12. klassi õpilaste arv	8 324	7 810	7 173	6 963	6 781	6 460	6 568	7 015	7 052	7 134
Õpilaste koguarv	136 104	134 975	135 392	137 236	140 483	143 713	147 849	151 164	153 155	155 104

Õpilaste arvu prognoos (Allikas: Eesti Statistikaamet (tabel RV0212), EHIS)

	2021	2022	2023	2024	2025
1. klassi õpilaste arv	14 000	14 300	14 400	14 200	14 600
Õpilaste koguarv	156 600	158 000	158 000	159 000	158 000

Kutseharidus

Kutseõppes õpib kokku veidi enam kui 500 õpilast. Viimastel aastatel on oluliselt tõusnud kutseõppes õppijate keskmine vanus, sest on lisandunud üle 25-aastaseid õppijaid, kes soovivad omandada kutset või eriala ning tõsta oma konkurentsivõimet tööturul.

Kuigi täiskasvanud õppijatel on üldjuhul varasem haridus (kesk- või ka kõrgharidus) omandatud, õpivad paljud neist ka õppekavadel, mis ei eelda keskhariduse olemasolu.

Kutseõppurite arv õppeliikide lõikes (allikas: EHIS)

Õppeliik*	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21
Põhihariduse nõudeta kutseõpe	421	371	448	816	1 120	1066	1 183	1 431	1 534
Kutseõpe põhihariduse baasil	966	1 005	2 121	4 660	6 674	7520	8 269	8 668	9 382
Kutsekeskharidusõpe	14 152	13 245	12 420	11 700	11 308	10717	10 027	9 897	10 300
Kutseõpe keskhariduse baasil	10 633	11 078	10 248	7 731	5 969	4840	3 908	4 021	4 332
Kokku	26 172	25 699	25 237	24 907	25 071	24143	23 387	24 017	25 548
25 ja vanemate õppurite osakaal	23,3%	26,3%	29,2%	31,9%	35,1%	36,7%	39,6%	41,7%	42,4%

* Põhihariduse nõudeta kutseõpe = põhihariduse nõudeta kutseõpe + teise taseme kutseõpe + kolmanda taseme kutseõpe

Kutseõpe põhihariduse baasil = kutseõpe põhihariduse baasil + neljanda taseme kutseõppe esmaõpe + neljanda taseme kutseõppe jätkuõpe

Kutsekeskharidusõpe = kutsekeskharidusõpe + neljanda taseme kutseõppe esmaõpe (kutsekeskharidusõpe)

Kutseõpe keskhariduse baasil = kutseõpe keskhariduse baasil + viienda taseme kutseõppe esmaõpe + viienda taseme kutseõppe jätkuõpe

Kõrgharidus

Võrreldes kaheksa aasta taguse ajaga on vähenenud vastuvõtt kõrghariduse 1. astme õppesse. 2020. aastal on välisüliõpilaste arvu kasv pidurdunud bakalaureuse- ja magistriõppes. Doktoriõppes kasv jätkub, vastuvõetutest on üle 40% välisdoktorandid. Kahes valdkonnas – ärimus, haldus ja õigus ning informatsiooni- ja kommunikatsiooni- tehnoloogiad – on see osakaal üle 60%.

Nagu ka teistel haridustasemetel, selguvad uue õppeaasta lõplikud vastuvõtnumbrid novembri keskpaigas, kui kõik üliõpilased on immatrikuleeritud ja andmed kantud Eesti hariduse infosüsteemi.

Üliõpilaste arv kõrghariduse tasemel õpete lõikes (allikas: EHIS)

Õppeaasta/Õpe	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21
Rakendus- kõrgharidusõpe	20 233	17 878	15 749	14 235	13 414	12 900	12 601	11 967	11 721
Bakalaureuseõpe	24 525	22 661	20 550	18 899	16 849	16 059	15 830	15 707	15 953
Integreeritud bakalaureuse- ja magistriõpe	3 949	3 731	3 589	3 344	3 308	3 172	3 189	3 222	3 306
Magistriõpe	13 055	12 746	12 423	11 781	11 588	11 533	11 783	11 966	11 962
Doktoriõpe	3 044	2 982	2 903	2 833	2 634	2 490	2 412	2 316	2 317
Kokku	64 806	59 998	55 214	51 092	47 793	46 154	45 815	45 178	45 259

Välisüliõpilaste arv kõrghariduse tasemel õpete lõikes (allikas: EHIS)

Õppeaasta/Õpe	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21
Rakenduskõrgharidusõpe	68	122	204	340	387	418
Bakalaureuseõpe	1 568	1 566	1 701	1 740	1 777	1 616
Integreeritud bakalaureuse- ja magistriõpe	278	286	295	322	328	346
Magistriõpe	1 223	1 568	1 768	2 129	2 445	2 184
Doktoriõpe	339	375	426	516	591	671
Kokku	3 476	3 917	4 394	5 047	5 528	5 235

Kõrghariduse tasemele aasta jooksul vastuvõetute arv õppetasete lõikes (allikas: EHIS)

Õppeaasta/Õpe	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21
Rakenduskõrgharidusõpe	4 858	3 806	3 604	4 020	3 962	3 683	3 590	3 297	3 319
Bakalaureuseõpe	6 487	6 059	5 139	5 312	5 120	5 150	5 149	5 012	5 006
Integreeritud baka- laureuse- ja magistriõpe	703	609	632	627	630	647	696	652	680
Magistriõpe	4 006	3 860	3 913	4 032	4 223	4 027	4 349	4 392	4 203
Doktoriõpe	405	396	374	380	364	361	397	343	387
Kokku	16 459	14 730	13 662	14 371	14 299	13 868	14 181	13 696	13 595

Täiskasvanuharidus

Alates 2016. aastast on täiskasvanute osalus elukestvas õppes olnud üle 15 protsendi. Eelmisel, 2020. aastal osales elukestvas õppes 17,1 protsenti 25–64-aastastest täiskasvanutest*.

Üldhariduses oli 2020/21. õppeaastal mittestatsionaarses õppes õppijaid 5725, mis on veidi enam kui aasta tagasi.

Kutseõppesse õppima asunud täiskasvanud õppurite (25-aastased ja vanemad õppurid) osakaal on alates 2012/13. õppeaastast kasvanud ning viimastel, 2019/20. ja 2020/21. õppeaastal püsinud 42% juures.

30-aastaste ja vanemate täiskasvanute arv kõrghariduses on viimastel aastatel hakanud tõusma, moodustades kogu üliõpilaskonnast 2020/21. õppeaastal veidi üle 30%.

* Täiskasvanute osalemist elukestvas õppes mõõdetakse koolis või koolitusel osalemisena küsitlusele eelneva 4 nädala jooksul (25–64-aastaste seas). Näitaja selgitatakse välja Eesti tööjõu-uuringuga.

Täiskasvanud õppijate hulk on eriti palju kasvanud kutsehariduses (allikas: EHIS)

Täiskasvanud õppijaid tasemehariduses									
	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21
Mittestatsionaarses õppes õppijad üldhariduses**	5 970	5 075	5 279	5 377	5 448	5 428	5 486	5 579	5725
Täiskasvanud õppijad üldhariduses (25+)	1 543	1 437	1 631	1 648	1 616	1 714	1 744	1 783	1890
Täiskasvanud õppijad kutsehariduses (25+)	6 101	6 770	7 366	7 933	8 801	8 866	9 259	10 007	10 830
Täiskasvanud õppijad kõrghariduses (30+)	14 062	13 623	13 076	12 611	12 280	12 474	13 067	13 362	13 905

** 20% mittestatsionaarse õpilastest on 17-aastased või nooremad.

25–64-aastaste osakaal (%), kes osalesid tasemeõppes või koolitusel viimase 4 nädala jooksul (allikas: Eurostat)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Eesti	6,0	6,5	7,0	9,7	10,5	11	11,9	12,8	12,6	11,6	12,4	15,7	17,2	19,7	20,1	17,1
EL27	7,5	7,6	7,7	7,9	7,8	7,8	8,1	8,2	9,9	10,1	10,1	10,3	10,4	10,6	10,8	9,2

Õpetajate näitajad

Õpetajate arv õppeasutuste lõikes

Õpetajate arv on jätkuvalt oluliselt suurem kui ametikohtade arv, mis näitab, et märkimisväärselt suur osa õpetajatest töötab osalise koormusega.

Õpetajate ning õpetajate ametikohtade arv* eelmisel, 2020/21. õppeaastal (allikas: EHIS)

	Õpetajaid	Ametikohti
Üldhariduskoolid	16 357 inimest	13 525 ametikohta
Kutseõppeasutused	2 011 inimest	1 331 ametikohta
Koolieelsed lasteasutused	8 016 inimest	7 661 ametikohta

* Õpetajate ametikohtade arv – tegemist on täistööajale taandatud ametikohtade arvuga

Üldhariduskoolide õpetajate näitajad

Nii munitsipaalkoolide õpetajate töötasu alammäär kui ka keskmine brutokuupalk on alates 2011. aastast kasvanud enam kui kaks korda. Viimase viie aasta (2016 vs 2020) jooksul on munitsipaalkoolide õpetajate töötasu alammäär ning keskmine brutokuupalk tõusnud 34% võrra.

Õpetajate ametikohtade ja õpilaste suhtarv on väga madal – viimastel õppeaastatel on see olnud ligikaudu 12 õpilast õpetaja ametikoha kohta. 20 ja rohkem aastat tagasi ulatus see 19 õpilasele õpetaja ametikoha kohta. 2020/2021. õa on õpilaste ja õpetajate ametikohtade suhtarv langenud 2012/2013. õppeaasta tasemele, mil õpilaste ja õpetajate suhtarv oli allpool tabelis vaadeldava perioodi madalaim ehk 11,9 õpilast ühe õpetaja ametikoha kohta.

Õpetajate keskmine brutokuupalk ja töötasu alammäär võrdluses Eesti keskmise palgaga (allikas: Saldoandmik, EHIS)

Aasta	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Munitsipaalkooli õpetajate keskmine brutokuupalk	797€	812€	930€	1025€	1135€	1206€	1289€	1478€	1579€	1620€
Õpetaja töötasu alammäär	644€	644€	715€	800€	900€	958€	1050€	1150€	1250€	1315€
Eesti keskmine brutokuupalk (ESA)	839€	887€	949€	1005€	1065€	1146€	1221€	1310€	1407€	1448€
Munitsipaalkooli õpetajate keskmine brutokuupalk osakaaluna Eesti keskmisest brutokuupalgast	95%	92%	98%	102%	107%	106%	106%	113%	112%	112%

Õpetajate ning õpilaste arvu muutus. Õpilaste arvu muutuse lõikes leiab üldhariduse rubriigist (allikas: EHIS)

Õppeaasta	Õpetajate arv	Õpetaja ametikohtade arv	Õpilaste arv statsionaarses õppes	Õpilaste arv statsionaarses ja mittestatsionaarses õppes	Õpilaste arv õpetaja ametikoha kohta
1998/1999	16 919	12 960	217 577	223 660	17,3
1999/2000	18 434	14 324	215 841	222 200	15,5
2000/2001	18 278	14 050	212 184	218 555	15,6
2004/2005	15 974	13 864	183 951	190 879	13,8
2005/2006	15 827	13 670	173 822	180 963	13,2
2006/2007	15 183	13 003	164 024	170 994	13,2
2007/2008	15 039	12 845	155 071	161 961	12,6
2008/2009	14 682	12 452	147 519	154 481	12,4
2009/2010	14 701	12 203	141 802	149 641	12,3
2010/2011	14 394	11 970	138 448	145 939	12,2
2011/2012	14 263	11 902	136 104	142 983	12,0
2012/2013	14 203	11 882	134 975	140 945	11,9
2013/2014	14 226	11 739	135 392	140 467	12,0
2014/2015	14 329	11 680	137 236	142 515	12,2
2015/2016	14 409	11 820	140 483	145 860	12,3
2016/2017	14 581	12 067	143 713	149 161	12,4
2017/2018	14 905	12 372	147 849	153 277	12,4
2018/2019	15 465	12 852	151 164	156 650	12,2
2019/2020	15 483	13 216	153 155	158 734	12,0
2020/21	16 357	13 525	155 104	160 829	11,9

Üldhariduskoolide õpetajate jaotus koormuse alusel 2015/2016. kuni 2020/2021. õppeaastal (allikas: EHIS)

Koormus (EHIS)	Protsent õpetajatest					
	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
<0,5	17,3%	16,6%	16,7%	16,8%	16,5%	16,7%
0,5–0,99	27,2%	27,0%	25,6%	25,4%	25,2%	25,4%
1	48,7%	47,0%	49,0%	48,1%	48,8%	50,5%
>1,0	6,8%	9,3%	8,7%	9,7%	9,5%	7,5%

Viimasel ehk 2020/21. õppeaastal oli nii õpetajate kui ka õpetajate ametikohtade arv võrreldes aasta varasema ajaga tõusnud. Kõikumised õpetajate ja õpetajate ametikohtade arvus ei ole keskmisele koormusele mõju praktiliselt avaldanud, sest viimased 12 õppeaastat on õpetajad töötanud keskmise koormusega 0,82–0,84.

See näitab, et paljud üldhariduskoolide õpetajad töötavad osalise koormusega. TALISE* uuring (keskendub 7.–9. klassi õpetajatele) näitab, et paljud osakoormusel olevatest õpetajatest sooviksid töötada täiskoormusega. Töökorraldus koolis sõltub koolijuhi personali poliitikast ning koolipidaja koolivõrgupoliitikast.

* TALIS (The Teaching and Learning International Survey) on OECD (Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsioon) tehtav rahvusvaheline õpetamise ja õppimise uuring, millega kogutakse andmeid õppekeskkonna ja õpetajate töötingimuste kohta.

Koolide arv ja suurus

Lasteaiad

Eestis oli 2020/21. õppeaastal 609 lasteaeda, sealhulgas 132 üldhariduskooliga koos tegutsevat koolieelset lasteasutust. Alushariduses osales 2020. aasta seisuga 94,1% 4-aastastest kuni kooliealistest lastest. Viimastel aastatel on alushariduses osalemine püsinud stabiilne.

Üldhariduskoolid

Lõppenud õppeaastal oli Eestis 521 üldhariduskooli, sh

- 51 1–6-klassilisi põhikoole;
- 300 1–9-klassilisi põhikoole;
- 159 põhikooliosaga või n-ö puhtaid keskkoolet/gümnaasiumeid (ehk 1.–12. klass ja 10.–12.klass);
- nende seas 25 n-ö puhtast gümnaasiumi, neist 18 riigigümnaasiumi (ainult 10.–12. klass);
- 12 täiskasvanute gümnaasiumi.

Väikeseid ehk vähem kui 100 õpilasega gümnaasiumiastmeid (10.–12. klass) oli eelmise õppeaasta seisuga 65 ja vähem kui 50 õpilasega 43 (alla 30 õpilasega oli 27). Väga väikeseid ehk alla 30 õpilasega põhikoole oli 16. Alla 30 õpilasega 1–6-klassilisi koole oli 33.

Kutseõpet pakkuvad asutused

2020/21. õppeaastal sai kutsehariduse tasemeõppes õppida 32 kutseõppeasutuses ning viies riigi omanduses olevas kutseõpet pakkuvas rakenduskõrgkoolis.

32 kutsekooli hulgas oli:

- 26 riigikutseõppeasutust;
- 4 erakutseõppeasutust;
- 2 munitsipaalkutseõppeasutust.

Kõrgkoolid

2020/21. õppeaastal sai kõrgharidust omandada kokku 18 õppeasutuses, mille hulgas on:

- 6 avalik-õiguslikku ülikooli;
- 1 eraülikool;
- 7 riigi- ja 4 erarakenduskõrgkooli.

Huvikoolid ja noortekeskused

Huvikoolide arv on aastate jooksul märkimisväärselt suurenenud ning kasv on jätkunud ka viimastel aastatel. Tabelis õppeaasta kohta käivas statistikas kajastatakse ainult neid huvikoole, kes on oma andmed vaatlusaluse õppeaasta kohta EHISes õigeaegselt kinnitanud.

Huvikoolid ja avatud noortekeskused aastate lõikes (allikas: EHIS, HARNO)

Õppeaasta	11/12	12/13	13/14	14/15	15/16	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21
Huvikoole	416	505	554	573	593	572	621	709	731	774
Avatud noortekeskusi	210	227	237	246	247	263	281	280	281	304
Huvikoole 1000 noore kohta	1,34	1,67	1,87	1,97	2,08	2,1	2,23	2,56	2,67	2,83
Avatud noortekeskusi 1000 noore kohta	0,68	0,75	0,8	0,85	0,87	0,93	1,01	1,01	1,02	1,11

Muutused üldhariduse koolivõrgus

2020/2021. ja 2021/2022. õppeaasta vahetumisel

Enamik koolivõrgus toimuvaid muudatusi on seotud koolide ümberkorraldamise või liitmisega. Riigi eesmärk koolivõrgu korras- tamisel on, et koole lihtsalt ei suleta, vaid vähendatakse haridustasemeid, kesken- dudes sellele, et tagatud oleks kvaliteetne haridus võimalikult kodu lähedal. Koostöös kohalike omavalitsustega on fookus 6-klas- siliste koolide võrgustiku tugevdamisel.

Koolide liitmised teise kooliga

Põltsamaa Ühisgümnaasiumiga liide- takse Adavere Põhikooli kooliosa, Aidu Lasteaed-Algkooli kooliosa, Esku-Kamari Kooli kooliosa, Lustivere Põhikooli kooliosa, Pisisaare Algkooli kooliosa ning lasteaia- osade baasil moodustatakse uus Põltsamaa Valla Lasteaed. Kõik nimetatud koolid lõpe- tavad tegevuse eraldi õppeasutustena.

Tamsalu Gümnaasiumiga liidetakse Vajangu Põhikooli kooliosa ning Kolkja Lasteaed- Põhikooliga liidetakse Kallaste Lasteaed- Põhikool, mõlemad liidetavad koolid lõpe- tavad tegevuse eraldi õppeasutustena.

Muudatused erakoolide seas

- Tegevust alustavad kolm erakooli: Hiiumaa Vabakool (lasteaed-põhikool), Pärnu Kristlik Erakool (põhikool) ning Shanghai ja San-Francisco Püha Johan- nese nimeline Kool Tallinnas (põhikool).
- Väike Werrone Koolis (Võru linn), Vivere Erakoolis (Tallinna linn) ja Loova tuleviku koolis (Tallinna linn) lisan- dub 3. kooliaste ehk 7.–9. klass.
- Rakvere Waldorfkoolis lisandub gümnaasiumiaste ning Tallinna Rahvusvahelises Koolis lisandub Inter- national Baccalaureate (IB) Middle Years Programme (MYP) tase.

/// Koolide liitmine lasteaedadega

- /// Puurmani Mõisakooliga ja Leie Põhikooliga liidetakse lasteaed. Lisaks asutatakse uue koolina Tammiste Algkool, millega liidetakse algavast õppeaastast lasteaed. Kõik kolm kooli jätkavad tegutsemist lasteaed-põhikoolidena.

Kooli juurde lasteaiaosa loomine

- /// J. V. Veski nimelise Maarja-Magdaleena Põhikooli juurde loodi lasteaiaosa Tabivere Lasteaia Maarja-Magdaleena külas asuvate rühmade baasil.

Kooliastmete vähendamine ja loomine munitsipaalkoolides

- /// Nõva Kool lõpetab tegevuse 3. kooliastmes.
- /// Melliste Algkool-Lasteaed ja Kindluse Kool alustavad tegevust 3. kooliastmes.

Gümnaasiumiastmete sulgemine ja uue riigigümnaasiumi avamine

- /// Tabasalu Ühisgümnaasium, Kuresaare Gümnaasium, Saaremaa Ühisgümnaasium lõpetavad õppe korraldamise gümnaasiumiastmes, koolid jätkavad tegutsemist põhikoolidena.
- /// Tegevust alustavad kaks uut riigigümnaasiumi: Tabasalu Gümnaasium, Saaremaa Gümnaasium.

Kooli tegevuse lõpetamine

- /// Tegevuse lõpetavad Rapla Täiskasvanute Gümnaasium, Vaheurme Lasteaed-Algkool.

Kooli pidamise üleandmine

- /// Narva Linnavalitsus andis Narva Eesti Gümnaasiumi pidamise üle Haridus- ja Teadusministeeriumile.

Lähiaastatel toimuvad ümberkorraldused, millest omavalitsused on teavitatud*

- /// Rakvere Gümnaasiumi ümberkorraldamine põhikooliks. (2022/2023. õppeaastast)
- /// Rakvere Reaalgümnaasiumi ümberkorraldamine põhikooliks. (2022/2023. õppeaastast)
- /// Kaiu Põhikooli ümberkorraldamine lasteaed-põhikooliks (2022/2023. õppeaastast)
- /// Pärnu Täiskasvanute Gümnaasium lõpetab tegevuse (2022/2023. õppeaastast)

* Kuna teavitamise tähtaeg on 5 kuud enne ümberkorraldamist, siis võib mõnel juhul omavalitsusel otsus olla tehtud, kuid sellest pole veel riiki ametlikult teavitatud.